

Framtiden bygges i tre

MJØSTÅRNET

Foto: Moelven

Innhold

14

Klimasmarte
produkter
og tjenester

32

Tar vare
på natur-
ressursene

44

Mennesket
i fokus

58

Lokale
verdier

INTRO

- 03** Vi bygger en bærekraftig framtid i tre
Konsernsjef Morten Kristiansen

OM BÆREKRAFT

- 04** Bærekraft – den røde tråden fra visjon til strategi
05 Moelvns verdier
06 Moelvns misjon
07 Moelven og FNs bærekraftsmål
08 Våre satsningsområder for bærekraft
10 Samarbeid for å nå målene
11 Vi lytter til våre interessenter
12 Hvordan vi skaper langsiktige verdier

KLIMASMARTE PRODUKTER OG TJENESTER

- 16** Vi skal bygge mer med mindre
18 Klimaregnskap
19 Vi har klimasmarte produkter og løsninger
20 Høyt og grønt
21 Energibruk i egen produksjon
22 Energieffektivisering
23 Transport av varer
24 Klimafordeler i skogen
25 Bærekraftige transporttiltak
26 På lag med naturen
28 Fire bærekraftige eksempler
29 Klimasmart design
30 Miljøsertifiseringer og verktøy
31 Klimasmart energibruk i egen produksjon

TAR VARE PÅ NATURRESSURSENE

- 34** Investerer i flis – og i naturen
36 Vi tar vare på naturressursene
37 Bærekraftige materialer
39 Moelven – En naturlig partner i BREEAM-prosjekter
40 Ressursoptimalisering
41 Ressurseffektiv design og emballasje
42 Avfallshåndtering

MENNESKET I FOKUS

- 46** Ansatte om HMS
48 Mennesket i fokus
49 Moelven støtter Redd Barna
50 Helse, miljø og sikkerhet
52 Engasjerte og kompetente medarbeidere
53 Moelvns traineeprogram
54 Helsevennlig kjemikaliebruk
56 Bedre helse med interiørprodukter i tre hjemme

LOKALE VERDIER

- 60** Skaper nye lokale verdier
62 Økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet
63 Lokalmiljø
64 Vi er en pålitelig partner
66 Moelven GRI-indeks – 2018
70 Hovedtall siste fem år

Vi bygger en bærekraftig framtid i tre

Moelven har en lang historie, og i år kan selskapet se tilbake på 120 års drift.

DET STARTET MED oljekokte kjerrehjul i 1899, og allerede den gang ble det gjort et grep for å ivareta treverket, slik at de skulle vare lengst mulig. Kjerrehjulene fikk et stålbeslag rundt seg, og med det var Moelvns første utviklingsprosjekt et faktum. Ordet bærekraft var ikke en del av vokabularet den gang, men grunntanken om å bruke naturressursen fra skogen til det fulle var på plass.

Utviklingsgenet og nytenkningen ligger godt forankret i selskapets DNA. Det viser resten av historien tydelig. Moelven har gjennom årene vært innom skipskraner, landbruksredskaper, forsvarsmateriell, hus, trebruer, moduler, kontorinnredninger, olympiske haller, og en rekke ulike innsatsvarer både til nybygg og renovering. Denne reisen har blitt til ved at medarbeiderne våre lytter til kunder, utvikler produktene og ikke minst alltid er på jakt etter å bruke mulighetene som kommer.

«Bærekraftig» er en av selskapets verdier. Det har det vært i en rekke år, og vår respekt for mennesker og miljø ligger til grunn for dette. Samtidig ser vi at i dag er bærekraft avgjørende for vår konkurransekraft. Moelven opplever at våre klimasmarte løsninger og produkter blir etterspurt i stor grad. Moelven har en bred industriportefølje, men en stor del av vår virksom-

Foto: Moelven

Konsernsjef
Morten Kristiansen

het baserer seg på å forvalte tømmeret fra skogen, og skape nye verdier av en fornybar ressurs. I 2018 flyttet vi noen grenser med å bygge verdens høyeste trehus. Mjøstårnet i Brumunddal, et signalbygg som først og fremst er et bevis på hva som er mulig å få til å bygge i tre, baner veg for nye klimasmarte løsninger.

Etter 120 år vet Moelven at tidene kan endre seg brått, men en ting kan vi slå fast for årene som kommer: Vi skal bidra til en bærekraftig framtid i tre. ●

Design: Redink
Trykk: XXXX

Bærekraft – den røde tråden fra visjon til strategi

MOELVEN ER en av Skandinavias fremste leverandører av kvalitetsprodukter innen byggsektoren. Virksomheten baserer seg fremfor alt på tre. Tre er et lett, lyst, anvendelig, naturlig og ikke minst 100 prosent fornybart råstoff. I tillegg har tre den viktige egenskapen at det tar opp og binder CO₂ mens det vokser. Byggematerialer av tre lagrer fortsatt karbonet som er tatt opp i vekstfasen. Bruk av tre fra et ansvarlig skogbruk som byggemateriale kan derfor bidra til å redusere CO₂-innholdet i atmosfæren. Med 120 års historie hvor bruk av tre som råstoff, har stått sentralt, har Moelven opparbeidet en bedriftskultur med stor respekt for verdiene og egenskapene som treet og skogen som ressurs representerer. Bærekraft er derfor en av våre grunnverdier, og har hele tiden ligget til grunn etter hvert som konsernet har utviklet virksomheten. I dag omfatter konsernets verdikjede avvirkning, tremekanisk industri, energiproduksjon, produktutvikling, infrastruktur, samt bygge- og boligprosjekter. Vi stiller strenge krav til at all utvikling, bygging og drift skal være bærekraftig, hele veien gjennom leverandørkjeden, «innenfor gjerdet» til vår egen virksomhet og ut til markedet og sluttbruker. Bærekraft omfatter selvfølgelig også menneskene, både konsernets egne ansatte og andre som blir berørt av vår virksomhet. Vi legger stor vekt på

å sørge for et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle våre ansatte. Innenfor en bransje som historisk har hatt en høy skadefrekvens, har det å sikre at våre ansatte ikke skader seg på jobb høy prioritet. Målsettingen er 0 skader og at alle ansatte kommer «Hel hjem».

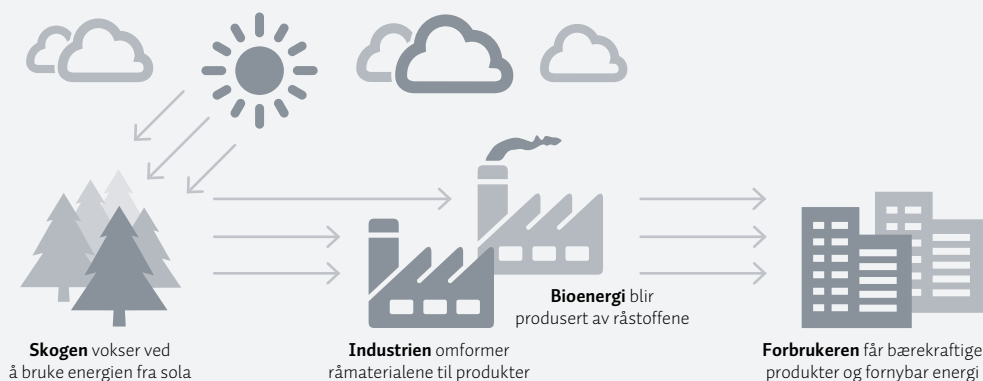
Moelvns visjon, misjon, verdigrunnlag og personalidé er fundamentet for alle våre ansatte og for de strategiske valg som tas:

- **Vår visjon** – Det naturlige valget for folk som skal bygge og bo skandinavisk
- **Vår misjon** – Gir folk gode rom
- **Våre verdier** – Bærekraftig, pålitelig, bruker mulighetene
- **Vår personalidé** – Moelven gir mennesker som vil, muligheter

Vektleggingen av bærekraft i alle deler av virksomheten og i alle strategiske satsninger er tydeliggjort i konsernstrategien de senere årene. Med et voksende verdensmarked, som stadig stiller større miljøkrav, gir dette Moelvns trebaserte produkter svært gode muligheter for fremtidig vekst, samtidig som våre nåværende og framtidige ansatte får muligheten til å være med å bygge en bærekraftig framtid med tre. ●

Med 120 års historie hvor bruk av tre som råstoff, har stått sentralt, har Moelven opparbeidet en bedriftskultur med stor respekt for verdiene og egenskapene som treet og skogen som ressurs representerer.

Bærekraft gjennom verdikjeden

Moelvens verdier

Bærekraftig

Moelven har respekt for mennesker og miljø. Vi baserer vår virksomhet på fornybare ressurser og gjør bærekraft og langsiktighet til vårt konkurransefortrinn. Vi har sterk vilje til å ta ansvar for våre omgivelser.

Pålitelig

Moelven er til å stole på. Vi leverer til avtalt tid med riktig kvalitet. Det er sterkt fokus på åpenhet og ærlighet – det å innrømme svakheter og feil er grunnlaget for fremgang og troverdighet

Bruker mulighetene

Moelven søker løsninger. Konsernet har evner og ressurser til å være ledende når det gjelder produktutvikling og nytenking. Vi har alltid vært en bedrift som ligger i forkant og bruker mulighetene som skiftende tider gir.

Misjon

Gir folk gode rom

■ Moelven har siden 1899 produsert kjerrehjul, brakker, skipskraner, landbruksredskaper, hus, moduler og en rekke ulike innsatsvarer både til nybygg og renovering. Når vi ser bakover, så ser vi en stor spennvidde i produkter og tjenester, men det som går igjen er bruken av tre kombinert med ingeniørkompetanse, innovasjon og bærekraft. Men hva ser vi når vi ser framover? Hva skal vi levere neste år – om fem år – eller om 10 år? En del produkter vet vi at vi med all sannsynlighet vil produsere også om 10 år. Like sikkert er det at noen produkter vil falle bort og at nye vil komme til. Produkter som vi i dag ikke kjenner, men som vil bli viktige for oss. Dette er på mange måter Moelven: Vi utvikler produkter i egen regi og drives av kunder og partnere som ser nye behov og nye utfordringer. Derfor vet vi ikke hva vi produserer noen år fram i tid.

■ Det vi kan si er følgende: Vi vil bidra til at det bygges gode rom – inne og ute. Gode rom blir til i samarbeid mellom oppdragsgivere, arkitekter, designere og ikke minst sluttbrukere. Vi skal levere kvalitetsprodukter som er med på å skape disse rommene. Vårt marked er primært Skandinavia – her henter vi våre råvarer og her møter vi våre kunder. Moelven er ikke bare tre – men tre er et sentralt element i vår produksjon, på samme måte som det er et sentralt element i skandinavisk tradisjon og skandinavisk byggeskikk. Og – uansett hva vi produserer i år 2019 eller år 2028; vi skal bidra til at det skapes gode rom.

■ Det er fundamentet for vår virksomhet – det er vår misjon.

Moelven og FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er en global arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING HANDLER om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

Moelven ønsker å bidra til en bærekraftig verden,

og har derfor tatt utgangspunkt i FNs bærekraftsmål. Moelven har identifisert de fem viktigste bærekraftsmålene som blir påvirket både positivt og potensielt negativt gjennom konsernets virksomhet. Disse bærekraftsmålene bidrar til at arbeidet med bærekraft i Moelven får en retning, samtidig som det settes i en global kontekst. ●

Stoppe klimaendringene

«Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.»

Moelven kan bidra til å stoppe klimaendringene ved å redusere klimapåvirkningene og bidra til fornybar bioenergi-produksjon. Moelvrens tre-produkter lagrer også karbon, og kan videre bidra til å øke skogens opptak av karbon fra atmosfæren.

Liv på land

«Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning ...»

Moelven har et ansvar som kunde til skogsindustrien å promotere bærekraftig skogsdrift. Moelven gjør dette gjennom kommunikasjon med skogeiere, og sertifiseringsordninger som PEFC™ og FSC®⁽¹⁾.

⁽¹⁾ FSC-C092806, FSC-C113012, FSC-C115128, FSC-C107974

God helse

«Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder»

Moelven har et ansvar for å bidra til trygghet og sikkerhet for alle som påvirkes av konsernets operasjoner og produkter.

God utdanning

«Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.»

Opplæring og utdanning er et viktig virkemiddel for å få til dette, samtidig som det er en nødvendighet for en bærekraftig videreutvikling av konsernet.

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

«Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.»

Moelven bidrar til å skape økonomisk vekst og arbeidsplasser, gjennom sine operasjoner. Gjennom skatt, lønnsutbetalinger og innkjøp fra leverandører bidrar Moelven spesielt til lokal verdiskapning.

Våre satsingsområder for bærekraft

Fokus på langsiktig verdiskaping

For Moelven handler ikke bærekraft bare om å gjøre de riktige valgene for omverdenen, men også å om ta valg som bidrar til å skape langsiktig verdi for selskapet. Bærekraft er derfor en naturlig del av selskapsstrategien, gjennom visjon, verdier og policyer.

Tømmeret er like gammelt som oss

Selskapet A/S Moelven Brug ble stiftet i 1899, og har drevet med langsiktig verdiskaping i snart 120 år. Avhengig av art, vekstforhold og bonitet er en skog hogstmoden etter ca. 60-120 år. Det betyr at deler av tømmeret som Moelven benytter som råstoff i dag er like gammelt som selskapet. Dette er et godt eksempel på hvorfor langsiktige verdier er en naturlig del av Moelven.

Vi må tenke helhetlig på verdiskaping

Råstoff fra skogen er Moelvens hovedressurs, men bærekraft er mye mer enn bare dette for Moelven. Det handler også om klimaet, menneskene, lokalsamfunnene, naturen og lokalmiljøet. Bærekraft handler derfor om å skape langsiktig verdi ved å forvalte ressursene riktig.

Mål om kontinuerlig forbedring

Moelven tar ansvar for miljøet gjennom en bærekraftig og langsiktig utnyttelse av fornybare ressurser. Vårt mål er kontinuerlig miljøforbedring i våre prosjekter, produkter og tjenester. Vi søker aktivt etter muligheter for å redusere negativ miljøpåvirkning i et livsløpsspektiv. Moelven skal drive sin virksomhet slik at relevante lover, forskrifter og regler følges. Moelven arbeider for en bærekraftig samfunnsutvikling samt for stadig å forbedre virksomhetens påvirkning på det indre og ytre miljøet.

Fire satsingsområder, én grunnforutsetning

I 2017 ble det gjennomført analyser for å identifisere satsningsområder og langsiktige ambisjoner for

bærekraft. Disse skal sikre at vi møter våre interessenters forventninger, er forberedt på fremtidige krav og etterspørsel, og som kan bidra til økte markedsandeler og reduserte kostnader. Moelven sin strategi for bærekraft er basert på fire hovedsatsningsområder og en grunnforutsetning (se også illustrasjon):

- ▶ Vi har klimasmarte produkter og tjenester
- ▶ Vi tar vare på naturressursene
- ▶ Vi setter mennesket i fokus
- ▶ Vi skaper lokale verdier

Etisk forretningsdrift ligger hele tiden i bunnen og er grunnlaget for vår konsernstrategi; Vi er en pålitelig partner.

Systematisk prioritering

Analysen som danner grunnlaget for valg av satsingsområder, og vesentlige tema knyttet til satsningsområdene, er gjennomført i henhold til Global Reporting Initiative sine retningslinjer. Den inkluderer en vurdering av miljø- og samfunnspåvirkning gjennom verdikjeden, interessentforventninger nå og i tiden framover og markedsmessige endringer. Hovedsatsningsområdene er valgt på bakgrunn av hva som er vesentlig for langsiktig verdiskaping i Moelven, samt hvordan selskapet påvirker og blir påvirket av sine interessenter. Det er også lagt til grunn hvor Moelven har størst positiv og negativ påvirkning på omverdenen, samtidig som den også fremhever de områdene hvor Moelven har størst mulig påvirkningskraft. Basert på disse vurderingene er temaene kategorisert slik:

GLOBAL REPORTING INITIATIVE

Analysen som danner grunnlaget for valg av satsingsområder, og vesentlige tema knyttet til satsningsområdene, er gjennomført i henhold til Global Reporting Initiative sine retningslinjer.

For Moelven handler ikke bærekraft bare om å gjøre de riktige valgene for omverdenen, men også om å ta valg som bidrar til å skape langsiktig verdi for selskapet.

Klimasmarte produkter og tjenester

AMBISJON:

Vi og materialene vi produserer skal være klimapositive

Ivaretar naturressursene

AMBISJON:

Vi skal bruke fornybare ressurser, og utnytte hele ressursen

Mennesket i fokus

AMBISJON:

Vi skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass

Lokale verdier

AMBISJON:

Vi skal skape grønne arbeidsplasser

Vi er en pålitelig partner

FNs bærekraftsmål

På FNs generalforsamling i september 2015 ble de 17 hovedmålene med til sammen 169 delmål vedtatt. Målene skal fungere som et globalt felles veikart for nasjoner, næringsliv og sivilsamfunn, og gjelder for alle nasjoner – både de som yter og de som mottar utviklingsbistand. Innen 2030 er målsettingen å utrydde ekstrem fattigdom, sikre en inkluderende bærekraftig utvikling og fremme velferd, fred og rettferdighet for alle.

Er målene oppnåelige?

Resultatene fra arbeidet med tusenårsmålene fram mot 2015 viste at mye kan oppnås med felles innsats mot felles mål. Blant annet nådde man målsettingene om å halvere ekstrem fattigdom, halvere andelen mennesker uten tilgang på sikkert drikkevann, og å bekjempe spredningen av HIV/AIDS, malaria og andre dødelige sykdommer. At målsettingene ble nådd betyr imidlertid ikke at problemene er løst. Områdene inngår fortsatt som en del av bærekraftsmålene.

Handelshøyskolen BI og Stockholm Resilience Centre ga i oktober 2018 ut rapporten «Transformation is feasible». Rapporten konkluderer med at bærekraftsmålene er oppnåelige, men ikke overraskende krever dette drastiske endringer.

I tillegg til bærekraftsmålene tar analysene til Stockholm Resilience Centre hensyn til et annet viktig moment – at planetens tålegrenser er begrensede. For å innfri bærekraftsmålene og skape en varig forbedring er det nødvendig å ta i bruk ny teknologi og kunnskap på en slik måte at økosystemene ikke ødelegges.

Bærekraftsarbeid i Moelven

Bærekraftsarbeidet i Moelven er basert på vesentlighet. De områdene som har størst betydning både for omverdenen og Moelven, og hvor vi også har en mulighet til å gjøre en forskjell, har høyest prioritet. Disse områdene er tydeliggjort gjennom å koble bærekraftsmålene sammen med konsernets egen strategi. Gjennom den virksomheten vi driver, har vi en unik mulighet til å være med å spille en rolle i arbeidet med å stoppe klimaendringene og ta vare på miljøet. Vår verdikjede strekker seg fra et frø sås og i noen tilfeller helt fram til treet inngår som en komponent i et bygg. Moelvns oppgave er å sørge for å gjøre denne prosessen så klimasmart som overhodet mulig, og på best mulig måte å ta vare på den fornybare ressursen som skogen er.

Togradersmålet og Moelven

I de internasjonale klimaforhandlingene har deltakerlandene blitt enige om å begrense temperaturstigningen mellom 1850 og 2100 til to grader. I Parisavtalen er det enighet om å forsøke å begrense temperaturstigningen enda mer, til 1,5 grader. For å oppnå dette må klimagassutslippene halveres innen 2030. Innen 2050 må de være netto negative, dvs. at det fjernes mer karbon fra atmosfæren enn det som slippes ut. Her spiller skogen en viktig rolle. Det anslås at omkring 29 prosent av verdens årlige CO₂-utslipp tas opp av vegetasjonen. Når vi benytter tre som byggemateriale lagres fortsatt dette i karbonet i treet. (Les mer om treet som naturlig karbonlager på side 27)

FNs klimapanel har pekt på tre viktige forutsetninger for å begrense temperaturstigningen til 1,5 grader:

1. Energisektoren må bli bærekraftig

Dette betyr ikke bare at bruken av fossil energi må reduseres betydelig, til fordel for fornybar energi som vann-, vind-, sol- og bioenergi. Det innebærer også at vi må benytte energi mer effektivt.

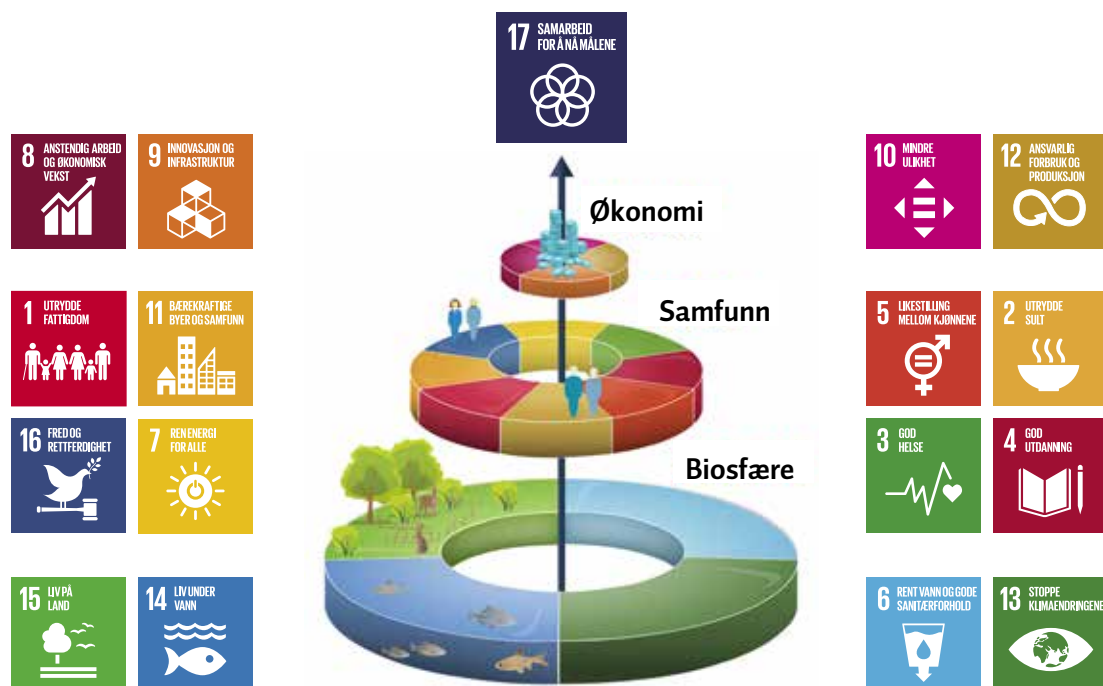
Selv om hoveddelen av Moelvns energibehov dekkes gjennom egenprodusert bioenergi, arbeider vi kontinuerlig for å redusere forbruket og effektivisere utnyttelsen. (Les mer om energi og Moelven på side 21)

2. Byene må bygges på en klimavennlig måte

Over halvparten av verdens befolkning bor i byer, og andelen er stigende. Når byene skal bygges ut må det legges til rette for lave utslipp, samtidig som bygninger og infrastruktur ikke må være avhengige av fossile energikilder. Moelven bidrar til dette ved å levere bærekraftige, trebaserte byggematerialer, samt industrialiserte, klimasmarte byggemetoder. På denne måten er vi med på å redusere utslippene fra byggeaktivitet og å utnytte treets egenskaper som karbonlager.

3. Menneskers forbruk og livsstil må være bærekraftig

Enkeltmennesker kan også bidra til å kutte i klimagassutslippene. Valgene vi gjør i hverdagen har stor betydning for karbonavtrykket vi setter. Gjennom sertifiseringsordninger, produkttester, og ikke minst en transparent bærekraftsrapportering ønsker Moelven å sette fokus på hva vi kan gjøre, foruten å gjøre det enkelt for våre kunder å velge produkter med god kvalitet som er produsert på en bærekraftig måte. ●

Bærekraftsmålene retter seg mot både økosystemer biosfære), samfunn og økonomi. Moelven driver en virksomhet som er sterkt knyttet til klima (mål 13) og liv på land (mål 15), men er samtidig avhengig av mennesker med god helse og utdanning (mål 3 og 4) for å kunne bidra til å fremme en varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle (mål 8).

Interessentdialog og forventninger

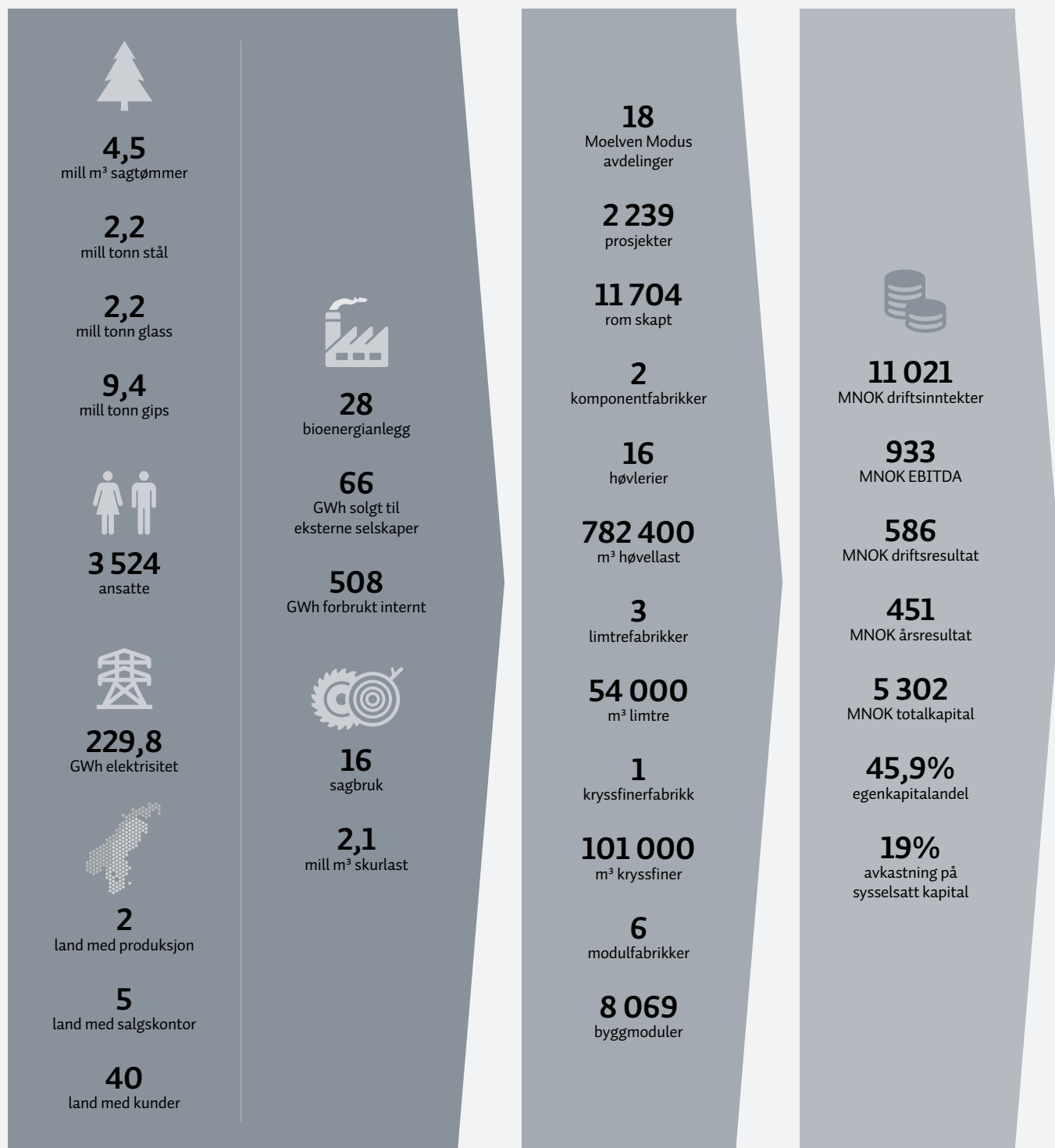
Moelvns strategi for bærekraft, og vesentlighetsanalysen, er definert på bakgrunn av en vurdering av interessentenes meninger. Tabellen viser grupper som er definert som Moelvns interessenter, deres interesseområder og hvordan vi kommuniserer med dem.

Interessentgruppe	Hva bryr de seg om	Hvordan kommuniserer vi med dem
Kunder	- Pris og kvalitet - Sertifisering - Bærekraftig skogbruk - Klima - Avfall	- Salg og markedsføring - Digitale medier - Kundeundersøkelser - Møter og samtaler - Kvartal- og årsrapportering
Fremtidens og dagens medarbeidere	- Arbeidsvilkår - Visjon - Samfunnsansvar - Miljø - Personlig utvikling	- Møter og samtaler - Digitale medier - Messer - Reklame
Myndigheter	- Innovasjon - Samarbeid - Klima - Skogbruk - Rapportering	- Møter og samtaler - Klyngesamarbeid - Kvartal- og årsrapportering
Lokalsamfunn	- Miljø - Arbeidsplasser - Lokal verdiskapning - Transparens	- Markedsføring - Digitale medier - Møter og samtaler - Kvartal- og årsrapportering
Eiere	- Langsiktig strategi - Ressurs-effektivisering - Klima og miljø	- Møter og samtaler - Kvartal- og årsrapportering
Leverandører (inkl. skogeiere)	- Bærekraftig økonomisk drift - Ressurseffektivisering - Bærekraftig skogbruk	- Møter og samtaler - Klyngesamarbeid - Digitale medier
Interesseorganisasjoner	- Ressurseffektivisering - Biodrivstoff - Sertifisering - Biodiversitet	- Møter og samtaler - Konferanser - Klyngesamarbeid - Digitale medier
Kapitalmarkeder	- Langsiktig strategi - Risiko og muligheter - Transparens	- Møter og samtaler - Kvartal- og årsrapportering

Vår visjon – Det naturlige valget for folk som skal bygge og bo skandinavisk

Langsiktig verdiskaping

Finansielle resultater

Grunnforutsetning – Vi er en pålitelig partner

Fire satsningsområder	Vesentlige tema	Resultater i 2018	Målsetninger og prioriteringer
Klimasmarte produkter og tjenester 13 STOPPE KLIMAFØRINGER Vi og våre materialer skal bli klimapositive	1. Energibruk i egen produksjon 2. Transport av varer 3. Produksjon av bioenergi 4. Klimafordeler i skogen 5. Klimasmart design 6. Avfallshåndtering på kontorene	133 966 tonn utslipp av CO₂ 1 491 034 tonn CO₂ lagret i ferdigvare 812 639 286 tkm veitransport 133 723 275 tkm jernbanetransport 121 337 790 tkm båttransport	8% reduksjon av elektrisitetsforbruk innen 2020 - Utrulling og driftsetting av metodikk for energieffektivisering - Minimum Euro 6 lastebiler innen 2022 - Effektivisere logistikk - Øke transparens og sporbarhet av klimaeffekt mot kunder
Ivaretar naturressursene 15 LIV PÅ LAND Vi skal bruke fornybare ressurser og utnytte hele ressursen	1. Bærekraftige materialer 2. Ressurs-optimalisering 3. Ressurseffektiv design og emballasje 4. Avfallshåndtering i produksjon	100% tømmer er kontrollert >51% skurutbytte 318 tonn plast gjenvunnet 1407 tonn forbrukt plast 84,3 % sorteringsgrad	90% sorteringsgrad på alle anlegg innen 2020 - Identifisere muligheter for å redusere avfall og øke gjenbruk - Redusere plastforbruket - Arbeide for innføring av miljøvennlige alternativer til plast
Mennesket i fokus 3 GOD HELSE 4 GOD UTDANNING Vi skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass	1. HMS 2. Engasjerte og kompetente medarbeidere 3. Helsevennlig kjemikaliebruk	10,9 H1-verdi 41,2 H2-verdi 199,2 F-verdi 2844 risikorapporter 5,5% sykefravær 3524 ansatte, og totalt 31 lærlinger	- H1 < 5, H2 < 20, sykefravær < 4% - Risikorapporter >3500 - Utvikling og gjennomføring av HMS-kurs for alle arbeidsledere - Felles styringssystem for HMS for hele konsernet - Faste rutiner for gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelser
Lokale verdier 8 ANSTENDE ARBEID OG ØKONOMISKE VEST Vi skaper flere grønne arbeidsplasser	1. Økonomisk verdiskapning i lokalsamfunnet 2. Lokalmiljø	4 519,4 MNOK i samlet verdiskapning i Norge og Sverige 3524 direkte arbeidsplasser - Ingen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning som har ført til bøter	- Ingen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning i 2018 - Kartlegge økonomisk verdiskapning i Sverige

I naturskjønne Saltum i Danmark harmonerer dette feriehuset godt med omgivelsene. Med fasade og terrasse i Moelven ThermoAsk, fikk huset Jammerbugt Kommunes Arkitekturpris i 2016.

A photograph of a modern, two-story wooden house with a steep, green roof. The house is built with horizontal wooden planks and features several windows, including a small red-framed window. A black chimney is visible on the roof. The house is situated on a grassy hillside under a clear blue sky. A large, semi-transparent red circle is overlaid on the center of the image, containing white text.

Klimasmarte produkter og løsninger

Vi skal bygge mer med mindre

For å nå klimamålene må vi bygge mer i tre, men samtidig skal vi bruke så lite materialer som mulig.

– VI SKAL BYGGE miljøvennlig, klimasmart og bærekraftig, og da gjelder det å ikke overforbruke naturressursene våre, sier Johan Åhlén, daglig leder ved verdens eldste limtrefabrikk, Moelven Töreboda i Sverige.

På fabrikken konstruerer og produserer de bærende trekonstruksjoner, som for eksempel kan brukes i idrettshaller, bruer, leiligheter og høyhus. Når vi bygger i tre flytter vi karbonlageret fra skogen og inn i bygningen, som fortsetter å lagre karbondioksidet så lenge den står.

– Ved hjelp av slanke og gjennomtenkte konstruksjoner, og andre tekniske løsninger, kan vi også bruke så lite materialer som mulig og dermed unngå å sløse med naturressursene, sier Åhlén.

Mjøstårnet i Ringsaker er et eksempel på det. Verdens høyeste trehus består nemlig av limtre i søyler, bjelker og diagonaler, noe som gir en sterk og lett hovedkonstruksjon. Heissjakten er laget av massivtre, mens de syv øverste dekkene i bygget består av betong,

for å legge på vekt og redusere bevegelsene ved kraftig vind. Når vi velger riktig materiale på riktig sted, blir bygningen mer ressurseffektiv.

Ved å bygge mer i tre kan vi redusere klimagassutslippene som oppstår når vi bruker ikke-fornybare materialer. Men aller størst effekt får vi kanskje av å ha fokus på hva som kan gi det beste sluttresultatet?

– Vi vil gjerne bruke tre overalt, men vi er ikke redde for å kombinere det med stål og betong hvis det gir best resultat, forteller Åhlén.

Et annet eksempel på en slik kombinasjon er Ulls hus, den nye hovedbygningen ved Sveriges Lantbruk-suniversitet i Uppsala, som inneholder aller mest tre, men også noe stål og betong. For Moelven er det viktigste å ikke bruke mer ressurser enn hva som trengs.

– Vi er nødt til å tenke slik i dag, både privat og profesjonelt. Det gjelder både når vi skal velge hva vi skal spise, hvor og når vi skal dra på ferie og hvordan vi skal bygge med tre, sier Åhlén. ●

MOELVEN TÖREBODA

Grunnlagt i 1919 og er i dag verdens eldste limtrefabrikk.

Holder til i Töreboda kommune i Sverige.

Produserer og selger bærende trekonstruksjoner i limtre, som f.eks. kan brukes i idrettshaller, bruer, leiligheter og høyhus.

Limtre er et byggemateriale som er satt sammen av mange trelameller presslimt sammen til en lang drager. Det kan bøyes og settes sammen til bjelker som gir stor spennvidde.

For Johan Åhlén, daglig leder ved Moelven Töreboda, er det viktigste å ikke bruke mer ressurser enn nødvendig.

Moelven Töreboda produserer og selger bærende trekonstruksjoner i limtre.

«Ved hjelp av slanke og gjennomtenkte konstruksjoner, og andre tekniske løsninger, kan vi også bruke så lite materialer som mulig og dermed unngå å sløse med naturressursene.»

Johan Åhlén

Den nye hovedbygningen ved Sveriges Lantbruksuniversitet, Ulls hus, kombinerer både tre, stål og betong.

Her heises limtrekonstruksjonene til Mjøstårnet på plass.

Foto: Jens Haugen/Anti

Foto: Jens Haugen/Anti

Klimaregnskap

Moelven rapporterte klimaregnskapet iht. GHG-protokollen for første gang i 2017. Dette er den mest anerkjente metoden for klimagassrapportering som gir et transparent og tydelig resultat.

(Tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Endring %	2018	2017
Scope 1 (Utslipp i Moelven)	65,3	17 555	10 741
Fyringsolje		6 151	532
Diesel		10 628	8 829
Biodiesel		11	
Bensin		20	18
LPG		695	
Moelven-eid transport av vare (til kunde)		0	1 246
Moelven-eid transport av vare (fra leverandør)		50	69
Direkte biobasert utslipp (utenfor scope)	-13,5	354 620	409 859
Bark		188 151	282 600
Sagflis		64 966	21 254
Hoggerflis		61 748	79 556
Kutterflis		6 500	21 106
Celluloseflis		4 477	4 003
Pellets		228	739
Ved og GROT		27 722	
Biodiesel		767	331
Scope 2 (Utslipp tilknyttet elektrisitetsforbruk)			
Lokasjonsbasert beregning	22,3	3 105	2 539 (14 079*)
Markedsbasert beregning	-0,5	115 784	116 307 (80 899*)
Scope 3 (Utslipp utenfor Moelven)	4,0	113 306	108 737
Transport av varer til kunde utført av tredjepart		69 862	63 208
Tredjeparts transport av varer (fra leverandør)		41 457	44 639
Flyreiser		540	296
Arbeidsrelatert biltransport		1 446	595
Totalt utslipp (scope 1, scope 2-lokasjonsbasert, scope 3)	9,8	133 966	122 017
Totalt utslipp (scope 1, scope 2-markedsbasert, scope 3)	4,6	246 646	235 785

Klimaregnskapet er basert på utslipp av CO₂, da det ikke er identifisert eller kvantifisert utslipp av andre klimagasser som CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆ eller NF₃. Da 2017 er første år for rapportering iht. GHG-protokollen er 2017 satt som basisår for fremtidig sammenligning.

Utslippsfaktorer er hovedsakelig hentet fra Defra (Department for Environment, Food & Rural Affairs). Utslippsfaktorer for elektrisitet er basert på NVE sine faktorer i Norge, mens det er brukt Energimarknadsinspeksjonen og Reddis et al. 2015 sine faktorer for Sverige.

For beregninger av biobasert utslipp er EN 16449 lagt til grunn, basert på verdier fra Treteknisk Institutt samt Erik Eid Hohle (Bioenergi). For systemavgrensning er prinsippet for eierskap og hvor Moelven er fakturamottaker for aktiviteten lagt til grunn.

*Tall i parentes er rapporterte tall i bærekraftsrapporten for 2017. Nye tall er justert for endrede utslippsfaktorer.

I 2018 ble rapportering på bærekraft implementert i det økonomiske rapporteringssystemet. Det ble også utviklet en rapporteringsmanual som tydeliggjør forventninger og rapporteringskrav til de enkelte enhetene i Moelven-konsernet. Disse forbedringene har økt kvaliteten på klimarapporteringen for 2018, og en del av endringene i klimagassutslippet kan forklares med dette.

I løpet av 2018 ble biokjelen som gir varmeenergi til Moelven Valåsen AB satt ut av drift grunnet en brann. Biokjelen var på det tidspunktet eid og operert av en ekstern aktør, og Moelven Valåsen AB var kjøper av varmeenergi. For å sikre energileveransen ble det etablert en reserveløsning med et oljebasert fyranlegg hvor Moelven har stått for innkjøp av fyringsolje. Forbruket av fyringsolje i perioden reserveløsningen var operativ, er hovedårsaken til økningen av scope 1-utslipp i 2018.

Det er lite endringer i operasjoner tilknyttet de direkte biobaserte utslippene, med unntak av situasjonen på Moelven Valåsen som beskrevet over. Endringene i

rapporterte utslipp kan derfor hovedsakelig forklares med endrede rapporteringsrutiner, hvor det er gjort en tydeligere systemavgrensning. Dette gjelder spesielt i situasjoner hvor Moelven ikke er eier av biokjelen, men er leverandør av biomasse og kjøper av bioenergien. Dette utslippet vil iht. GHG-protokollen falle ut av rapporteringen, og uansett defineres som klimanøytrale utslipp.

I 2018 har elektrisitetsforbruket vært mer eller mindre uendret fra 2017, med ca 1 GWh (0,5 prosent) redusert forbruk. Variasjon i utslippet fra 2017 forklares derfor av de forskjellige nasjonenes endringer i utslippsfaktorer, publisert av blant annet NVE (Norge), Energinet (Danmark), AIB (Sertifiserende organ for europeiske opprinnelsesgarantier) og IEA (internasjonale energibyrået). I 2018 er det også benyttet nye utslippsfaktorer tilknyttet scope 2-utslipp. Dette er fordi svenske myndigheter ikke publiserer markedsbaserte og lokasjonsbaserte utslippsfaktorer med lik beregningsmetode som det gjøres i Norge og Danmark. Tallene rapportert for 2017 er derfor justert tilsvarende.

Vi har klimasmarte produkter og løsninger

Moelven påvirker klimaet gjennom mange av operasjonene til selskapet.

SKOGEN TAR OPP CO₂ fra atmosfæren gjennom fotosyntesen, og lagrer dette som karbon i treet. Tømmerstokken foredles til høyverdige produkter og materialer som har lang levetid, mens restene fra produksjonen, som bark og flis, kan brukes til å produsere bioenergi.

På et sagbruk blir i overkant av halvparten av tømmerstokken til skurlast. Denne videreføres og kan i mange tilfeller erstatte konkurrerende materialer som har større klimapåvirkning enn trebaserte produkter og løsninger.

Samtidig bidrar lagringen av karbon i treprodukter til at lagringsevnen til karbonkretsløpet øker. Produksjon og langvarig bruk av treprodukter kan dermed ha en klimapositiv effekt.

Den andre halvparten av tømmerstokken ender opp

som flis og bark. Dette brukes i industrielle prosesser som bioenergiråstoff eller til papir- og kartongproduksjon. Bioenergi produsert på biomasse fra skogen defineres som fornybar, siden det er en del av det naturlige karbonkretsløpet. Moelven produserer bioenergi som vi selv bruker i produksjonen, eller selger til eksterne kunder. Moelven selger også en stor andel biomasse, som brukes til energiproduksjon i for eksempel fjernvarmeanlegg.

Moelven påvirker også klimaet negativt gjennom bruk av energi basert på fossile brennstoff. Virksomhetene forbruker elektrisitet og drivstoff for å drifte sine operasjoner. Moelven bidrar også til klimautslipp hos leverandører, gjennom sine innkjøp. Spesielt transportleddet påvirker klimaet negativt. ●

Høyt og grønt

Den globale oppvarmingen, kombinert med den forventede folkeøkningen på jorda, gjør at byggebransjen er på jakt etter mer klimavennlige løsninger. For å møte befolkningsveksten trengs det å bygge høyere og tettere i urbane strøk, og der kommer treet inn som en av løsningene.

– Forskning viser at høye hus utført med bærende konstruksjoner i tre vil gi en vesentlig reduksjon i utslippene til materialproduksjon. Det sier miljørådgiver og sivilarkitekt Bård S. Solem. Beregninger viser eksempler på utslippsreduksjon langt over 50 prosent til de bærende konstruksjonene.

– Mjøstårnet er pilotprosjekt oppført med limtrekonstruksjoner som kan bane vei for andre bærekraftige prosjekter som utforsker nye løsninger rundt materialbruk, sier Solem.

Frostaaliden, som ligger i Skövde, er et annet eksempel der høye trehus er valgt for å ha en mer klimavennlig byggemetode. På Frostaaliden blir det seks høye trehus med 350 leiligheter, og dette blir ett av Sveriges største områder for høye trehus. Akkurat som i Mjøstårnet, har byggene en bærende konstruksjon i tre med Moelvns egenutviklede dekkelsøsning Trä8.

Foto: Studio Ekberg AB / Linus Romberg

VIKTIGST

Energibruk i egen produksjon

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven har et betydelig energiforbruk i produksjonen. Sammen med transport er dette den største driveren til klimagassutslipp. Det er derfor en sentral del av konsernets evne til å levere klimasmarte produkter og tjenester.

Energiforbruket i egen produksjon er vesentlig for Moelven og interessentene siden det både representerer en miljøutfordring samtidig som det utgjør en stor kostnad. Moelven produserer en stor andel av sitt eget energiforbruk ved forbrenning av biomasse.

Policy og tilnærming

Moelven har en målsetting om å redusere energibruken på sine anlegg. Dette skal gjennomføres ved å delta aktivt i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt utrede alternativ energibruk der det i dag benyttes fossilt brensel.

For å gjennomføre dette har Moelven satt et mål om å dekke minimum 95 prosent av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi i treindustrien.

Moelven jobber også aktivt med innovasjon, og et eksempel på dette er prosjektet «Det smarta digitala sågverket» som ble gjennomført på sagbruket Moelven Valåsen AB i Karlskoga i Sverige. Her ble moderne digital teknologi tatt i bruk for å øke effektiviteten og redusere energiforbruket. Det gjennomføres også en detaljert energikartlegging blant samtlige av konsernets virksomheter i Sverige.

Evaluering av resultater

Det totale energiforbruket i Moelven for 2018 er noe redusert fra 2017. Dette kan hovedsakelig forklares med tydeligere retningslinjer internt når det gjelder rapportering av bioenergi. Det antas å være feilkilder i 2017-rapporteringen tilknyttet kjeler som er eid av eksterne parter, men hvor Moelven kjøper energien i form av fjernvarme, og har levert biomasse for energiproduksjonen. Dette medfører en risiko for dobbelttelling av data for energiregnskapet i 2017.

Det fossile energiforbruket har økt med nesten 40 prosent, som også skyldes forbedringer i rapporteringsprosesser. I tillegg er det en vesentlig økning i fyringsoljeforbruk (se Klimaregnskap på side 18 for detaljer tilknyttet dette).

Moelven har satt en overordnet målsetning om å redusere elektrisitetsforbruket med 8 prosent innen 2020 fra 2017. I 2018 ble energiforbruket kun redusert med ca 0,5 prosent og det er derfor betydelig arbeid igjen for å møte denne målsetningen. En viktig del av dette arbeidet er etablering av en «Moelven-standard» for implementering av energieffektiviseringstiltak, basert på erfaringer fra «Det smarta digitala sågverket» og energikartleggingen (se side 22). Planlagt oppstart for utrulling er andre halvår 2019.

Videre skal det i 2019 evalueres forskjellige metoder for å etablere et variabelt referansegrunnlag for energiforbruk. Dette skal bidra til en bedre kontinuerlig overvåking av energiforbruket, som også tar opp i seg variasjonene med blant annet produksjon og utetemperatur. ●

Kategori – Volum (GWh)	2018	2017*
Totalt fossilt energiforbruk (drivstoff)	61	44
Total bioenergiproduksjon i konsernet (nedre brennverdi)	723	622
Tapt bioenergi	145	159
Total elektrisitetsforbruk kjøpt	230	231
Kjøp av fjernvarme	164	286
Total salg av bioenergi	70	66
Total energiforbruk i selskapet	893	958
Forbrukt bioenergi (GWh)	508	397

*Tallene for 2017 er korrigert for feil avdekket i forbindelse med rapporten for 2018.

AMBISJONER

- ▶ Vi skal være klimapositive
- ▶ Energiforbruket skal reduseres
- ▶ 95 % av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi i treindustrien

RESULTATER

- ▶ 61 GWh fossil energiforbruk
- ▶ 723 GWh bioenergiproduksjon
- ▶ 230 GWh elektrisitetsforbruk
- ▶ 92 % av energikartleggingen i Sverige er gjennomført

TILTAK

- ▶ Redusere elektrisitetsforbruket med 8 % innen 2020
- ▶ Etablere flere KPI'er for energibruk og energieffektivisering
- ▶ Utrulling av energieffektiviseringstiltak
- ▶ Videreføre eksisterende målsetninger

Energieffektivisering

I løpet av 2019 kommer Moelven til å fullføre arbeidet med å energikartlegge hele virksomheten vår i Sverige. Resultatet fra kartleggingen, som har foregått over en fireårsperiode, danner en viktig del av grunnlaget for tiltakene som skal iverksettes for at vi skal nå målet om å redusere elektrisitetsforbruket vårt med åtte prosent innen 2020.

I tillegg til energikartleggingen gjennomfører vi et prosjekt ved Moelven Valåsen AB i Sverige for å kartlegge, identifisere og teste ny teknologi i utviklingen av «Det smarta digitala sågverket». Siden prosjektet ble startet har sagbruket i Karlskoga vært i stand til å gjøre tørkeprosessen av trevirke mer energieffektiv, og de har funnet flere andre prosesser med stort effektiviseringspotensial.

Moelven har hatt fokus på at infrastruktur, systemer, data og mønstre som utvikles og tas i bruk skal være dokumentert, standardisert og eid av konsernet. På den måten kan tiltakene videreutvikles med egne krefter og rulles ut videre til andre enheter i selskapet. Det er avgjørende for at vi skal klare å effektivisere energiforbruket vårt, på en måte som gjør at vi reduserer det spesifikke energiforbruket til hver produserende enhet.

Tiltak som gjør oss mer energieffektive

Energimålere

Ved å installere energimålere som kontinuerlig registrerer energidata på varme og elektrisitet, kan virksomheten holde oversikt over energinivået til enhver tid. Det legger et godt grunnlag for forbedrings- og effektiviseringsarbeid.

Tømmersortering med røntgenteknologi

Røntgenmaskiner som analyserer hver enkelt tømmerstokk for å finne ut hva tømmeret egner seg best til, gjør at man utnytte hver stokk til det fulle. Både Moelven Valåsen og Moelven Våler har tatt i bruk røntgensortering av tømmer. Sagbruket i Våler er det første i Norge som benytter seg av denne teknologien.

Sporbarhet

På Valåsen har Moelven tatt i bruk et avansert sporingssystem som gjør det mulig å spore trevirket gjennom hele prosessen – fra tømmerstokken splittes opp til ferdig produkt. Det gjør at man kan oppdage potensielle problemer så tidlig som mulig i prosessen og spare både tid og penger.

Nye og oppgraderte tørker

Trelast må tørke skikkelig før det er klart til bruk og det kreves nokså mye varme for å få fukten ut av treet. Ved å investere i nye tørker og overhale de gamle tørkene, har Moelven Valåsen klart å senke energiforbruket sitt med 21 prosent per produserte kubikkmeter.

Røntgensortering av tømmer reduserer svinn og gjør at Moelven Våler får brukt tømmerstokkene optimalt.

VIKTIGST

Transport av varer

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Treindustri og byggeindustri, som er Moelvns hovedvirksomheter, er transportintensivt. Store mengder materialer og produkter transporteres over store avstander. Dette gjelder både transport fra leverandører til Moelven, internt i Moelven og ut til markedene.

Transport er et svært viktig område for konsernet både miljømessig og økonomisk, og påvirker selskapets strategi og beslutninger. På markedssiden er effektive logistikk-løsninger en forutsetning for å kunne tilby kundene rask og presis levering. Det kan også være en belastning for mange interessenter da transport har en negativ påvirkning på klimaet og lokalmiljøet.

Policy og tilnærming

Moelven er deleier og medlem av flere transportfelleskap som utfører en stor del av transportene i Moelven. Dette gjør at Moelven har god påvirkningskraft hos transportørene, og kan stille krav til hvordan de driver sin virksomhet.

Ulik bransjetilknytning og transportbehov til de øvrige deltakerne i transportfelleskapene bidrar til å øke mulighetene til effektivisering gjennom å sette opp transportruter som minimerer tomkjøring.

Moelven bruker også jernbane og sjøtransport for å sikre tømmer tilgang og avsetningsmuligheter for flis- og energiprodukter i regioner uten lokal etterspørsel. Spesielt benyttes det jernbane ved leveranse av biomasse i Norge og Sverige.

Moelvns bærekraftspolicy setter mål og retningslinjer for transport i selskapet. Miljøpåvirkningen fra transport skal minimeres gjennom samordning, optimering og koordinering av vareflyt. Miljø skal vurderes i valg av transportmetode og det skal stilles minimumskrav

til miljøstandard ved valg av samarbeidspartnere. For landeveistransporter har gjeldende krav til miljøklassifisering i 2018 vært minimum EURO-5. Ved anskaffelse av nye kjøretøy skal disse være minimum EURO-6. Målsettingen er at alle landeveistransporter fra 2022 skal utføres med EURO-6 klasse kjøretøy eller bedre.

Disse målene og retningslinjene er implementert i samarbeidsavtalene med leverandører av lastebiltransporttjenester i både Norge og Sverige.

Moelven jobber også aktivt med rammebetingelsene for transport. Et eksempel på dette er initiativet Gods-pakke Innlandet, hvor Moelven har gått sammen med andre industripartnere for å kvantifisere kostnadene og fordelene ved forskjellige initiativer fra myndighetene. Forbedret veistandard og mulighet for økte maksimalgrenser for akseltrykk og lengde på kjøretøyene, er tiltak fra myndighetens side som vil bidra til redusert miljøpåvirkning fra biltransportene.

Evaluering av resultater

Transport av varer til kunde (hvor Moelven er fakturamottaker) (tkm)	2018	2017
Veitranport	580 720 806	460 822 667
Jernbane	79 891 661	129 770 775
Båttransport	162 734 230	121 337 790

Transport av tømmer til selskapet (Moelven) (tkm)	2018	2017
Veitranport	297 316 339	275 738 298
Jernbane	2 831 074	3 952 500
Båttransport	44 927 506	31 327 500

Transport av øvrige varer til selskapet (Moelven) (tkm)	2018	2017
Veitranport	83 334 527	76 078 321

I 2018 har omfanget av landeveistransporter økt med 18 prosent. Hovedårsakene er forbedrede rapporteringsrutiner som fanger opp mer nøyaktig informasjon, samt at reparasjon av jernbanelinjer har medført at togtransport ikke har vært tilgjengelig i perioder. Jernbanetransport er en meget kostnadseffektiv transportform når forholdene ligger til rette for det, samtidig som det også er mer klimaeffektivt. Det arbeides derfor for å utnytte jernbanetransport der hvor det er mulig. ●

AMBISJONER

- ▶ Miljøpåvirkninger fra transport skal minimeres gjennom samordning, optimering og koordinering av vareflyt
- ▶ Minimum EURO-5 miljø-

klasse ved landeveistransporter
Minimum EURO-6 ved anskaffelse av nye kjøretøy

- ▶ Miljø skal vurderes i valg av transportmetode

RESULTATER

- ▶ KPIer for transport er etablert på selskaps- og divisjonsnivå

TILTAK

- ▶ Kartlegge bruken av Euro 5- og Euro 6-lastebiler
- ▶ Forbedre rapporteringen av transport, inkludert transport av varer til kunder

Klimafordeler fra skogen

VIKTIGERE

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

En stor andel av de klimasmarte produktene og materialene til Moelven er basert på tømmer som råstoff. Skogen er en del av det naturlige karbonkretsløpet, og lagrer store mengder CO₂ fra atmosfæren gjennom fotosyntese. Ved å bidra til et effektivt og bærekraftig skogbruk, samt effektiv utnyttelse av tømmeret, kan Moelven bidra til å øke skogens evne til å ta opp CO₂ fra atmosfæren og lagre det i produkter. Klimapåvirkningen er dermed positiv.

Policy og tilnærming

I Sverige skjer tømmerkjøpet direkte fra skogeier. Moelven Skog AB er ansvarlig for innkjøp av tømmer i Sverige og er et av selskapene i konsernet med størst mulighet til å påvirke selve skogdriften. Moelven Skog ABs visjon, «Mer TIMMER i skogen», handler om hvordan selskapet gjennom samarbeid med skogeierne kan bidra til å maksimere potensialet i skogen. Dette gir Moelven mer og bedre råstoff, samtidig som skogeieren får god avkastning.

I Norge er det Moelven Virke AS, som er ansvarlig for innkjøp av tømmer. Grunnet en annen organisering av skogeiere i Norge, skjer innkjøpet via skogeierforeninger. Moelven Virke AS er dermed ikke direkte involvert i avvirkingen eller forvaltningen av skogen på samme måte som Moelven Skog AB. Moelven som konsern har likevel et ansvar overfor sine leverandører til å behandle og videreforedle produktene bærekraftig, og uavhengig av landegrenser legger Moelven stor vekt på sertifisering og sporbarhet i råstoffanskaffelsen.

I Moelvns bærekraftspolicy er det beskrevet at

Beskrivelse	2018	2017*
Totalt forbrukt tømmer (m ³ fub)	4 352 472	4 443 553
CO ₂ -ekvivalenter lagret i forbrukt tømmer	3 078 551	3 195 298
Produsert skurlast og kryssfiner (m ³)	2 203 243	2 254 582
CO₂-ekvivalenter lagret i produsert volum (tonn)	1 562 961	1 619 542
Biomasse solgt til fornybar energiproduksjon (lm ³)	2 924 000	2 873 000
Energiinnhold i solgt biomasse (GWh)	1 821	1 794
Totale CO₂-utslipp (tonn CO₂e, lokasjonsbasert)	133 966	133 558
Totale CO₂-utslipp (tonn CO₂e, markedsbasert)	246 646	200 377

gjennom energigjenvinning (forbrenning) etter endt bruksfase skal treprodukter gi tilbake minst tre ganger mer energi enn det forbrukes gjennom livsløpet.

Evaluering av resultater

Store mengder CO₂ fra atmosfæren er lagret i Moelvns treprodukter som karbon. Ved bærekraftig skogsdrift og lang brukstid av produktene vil Moelven bidra til å øke karbonkretsløpets opptak av CO₂, som kan redusere CO₂ konsentrasjonen i atmosfæren sammenlignet med å la skogen stå urørt. Det er viktig å være klar over at det er flere usikkerhetsmomenter som påvirker totalbildet, som klimagassutslipp fra jordsmonn etter avskoging.

Ved å sammenligne Moelvns klimaregnskap med den totale mengde CO₂ lagret i produktene, er det tydelig at mengde CO₂ lagret i produktene er flere ganger større enn klimagassutslippet til Moelven. Dette kan indikere at Moelven, og materialene som konsernet produserer er klimapositive. For å kunne konkludere er det nødvendig å ha en bedre forståelse og innsikt i skogsdriften etter avskoging.

Moelvns salg av massevirke til bioenergiindustri og direkte salg av fjernvarme basert på biomasse kan erstatte fossile energikilder, og dermed redusere samfunnets klimapåvirkning. ●

Beregningsgrunnlag:

Kilde for beregning av CO₂ er EN16449. Kilde for densitet er Bramming et al. (2006). Fysiske og mekaniske egenskaper hos norsk gran og furu. En aktivitet i SSFF-prosjektet. Treteknisk Rapport 65, 2006.

Det er antatt at en kubikkmeter sagtømmer av gran har en basisdensitet på 363 kg/m³, og furu har basisdensitet på 418 kg/m³. Basisdensitet er tørrvekt av vått volum (>30% trefuktighet). Karboninnholdet er antatt 50% av tørrvekten. Det er antatt en lik andel av gran og furu.

Gran: $363 \cdot 0,5 \cdot 44/12 = 665,5 \text{ kg CO}_2 / \text{m}^3 \text{ sagtømmer}$

Furu: $418 \cdot 0,5 \cdot 44/12 = 766,3 \text{ kg CO}_2 / \text{m}^3 \text{ sagtømmer}$

* Tallene for 2017 korrigert for feil avdekket ifbm rapportering for 2018.

AMBISJONER

- ▶ Vi og materialene vi produserer skal være klimapositive

RESULTATER

- ▶ 3,1 millioner tonn CO₂ lagret i forbrukt tømmer
- ▶ 1,5 millioner tonn CO₂ lagret i skurlast og kryssfiner
- ▶ 1 821 GWh energipotensiale i biomasse til eksterne bioenergiprodusenter

TILTAK

- ▶ Videreutvikle forståelsen for Moelvns rolle i karbonkretsløpet og dokumentere at Moelven er klimapositiv

Bærekraftige transporttiltak

Veitransport

Moelven har en klar målsetting om å redusere klimaavtrykket fra transport, og følger nøye med på utviklingen innen alternativer til fossilt drivstoff og elektriske kjøretøy. Biodrivstoff benyttes i den utstrekning dette er iblandet i vanlig drivstoff, men det er nødvendig med en utskiftning av kjøretøyparken før det er mulig å bruke av 100 prosent biodrivstoff. Elektriske kjøretøy kan også være et alternativ på enkelte områder. Dessverre er ikke teknologien kommet langt nok til å kunne tas i bruk der hvor Moelvns største transportvolum finner sted, på tømmertransporter og transport av ferdigvarer. På disse områdene er rekkevidde fortsatt en utfordring, samtidig som at økt nettovekt på kjøretøyene, på grunn av batterier, vil medføre en betydelig reduksjon i nyttelastkapasiteten. Dette gjelder spesielt det norske veinettet, som mange steder har relativt strenge akseltrykkbegrensninger. For å redusere utslippene fra transport hurtigst mulig fokuserer Moelven derfor på innføring av nye, moderne kjøretøy med lavest mulig utslippsverdier, effektivisering av logistikk, minimering av tomkjøringer og bruk av modulvogntog i størst mulig grad. Med modulvogntog, som kan være inntil 25,25 meter lange

og veie inntil 60 tonn, får man plass til mer last per kjøretøy, og kan dermed kjøre færre turer. Dermed reduseres både kostnadene og miljøpåvirkningen per m³ trelast.

Moelven Trysil har regnet ut at de i 2017 kjørte 314 ekstra lass med trelast og biprodukter fordi de ikke kunne bruke modulvogntog, noe som påførte bedriften en ekstraavgift på nesten 2 millioner kroner. Veien inn til sagbruket er nå tilrettelagt for slike vogntog, men mer enn fire år etter at modulvogntogene ble tillatt i Norge, er fortsatt mange veier ikke tilrettelagt for å ta dem i bruk.

Jernbanetransport

Med Godspakke Innlandet kan vi redusere skog- og trenæringens transportkostnader med 57 millioner kroner hvert år, gi industrien økt konkurransekraft i form av raskere leveranser og redusere klimagasutslippene.

Godspakke Innlandet er en del av fagetatenes innspill til Nasjonal transportplan for å styrke godstransporten på bane. Pakken foreslår blant annet elektrifisering av strekningen Kongsvinger-Elverum-Hamar, nye tilkoblingsspor både på Kongsvinger, Elverum og Hamar, samt nye flerbruksterminaler i Innlandet.

Innen råvareforsyning og fiberomsetning for den tremekaniske virksomheten benytter Moelven jernbanetransport i stor utstrekning. Transporten gjelder både råstoff til Moelvns industri, samt massevirke og fiberprodukter til kunder. Avhengig av avtaleform med kunden, er Moelven i noen tilfeller transportansvarlig, mens i andre tilfeller er kunden transportansvarlig. Sistnevnte transporter faller utenfor Moelvns klimaregnskap, men er inkludert nedenfor for å illustrere omfanget. Total årlig togtransport knyttet til tømmerforsyning og fiberomsetning utgjorde i 2018 hele 250 810 238 tonnkilometer (tkm) fordelt på 486 togavganger. Å transportere hele eller deler av dette volumet på vei ville ikke være bærekraftig hverken med tanke på miljøpåvirkning eller økonomi. I tillegg kommer de positive miljøeffektene av produktene som transporteres. Det leveres en betydelig mengde bioenergiråstoff som har positiv klimapåvirkning gjennom at bioenergi erstatter oljefyring. En av Moelvns kunder, Stockholm Xergy (tidligere Fortum Värme) har gjort beregninger som viser at varmeproduksjonen fra selskapets bioenergianlegg utenfor Stockholm alene kan bidra til å redusere CO₂-utslipp med 650 000 tonn på årsbasis ved at fossil kraft kan fases ut.

På lag med naturen

Slik påvirker skogbruket klimaet.

Hvorfor hugger vi skogen?

Skogen i Skandinavia binder ca. 55 prosent av det menneskeskapte CO₂-utslippet vårt. Så hvorfor er det da positivt å hugge trærne for å lage trebygg og andre treprodukter?

Treets egenskap som et naturlig karbonlager er en viktig grunn til det. Som hos de fleste planter gjør fotosyntesen at treet tar opp karbondioksid (CO₂). Treet bruker mest CO₂ når det vokser og tar opp mindre CO₂ når det er fullvoksent. Når treet råtner eller brennes slippes karbondioksidet ut igjen, men hvis treet hugges og benyttes som f.eks. byggemateriale, fungerer det fortsatt som karbonlager. Et vanlig bolighus i tre vil for eksempel binde opp om lag 16 tonn CO₂ i treverket.

Hvis vi skal klare å begrense temperaturøkningen på jorda til under to grader, må vi innen 2100 binde mer karbon enn vi slipper ut, ifølge FNs klimapanel. Det kan vi gjøre ved å «fange» klimagasser fra lufta og lagre dem under bakken, eller ved å ha et aktivt skogbruk og bygge mer i tre. Det krever lite energi å produsere tre, og det kan erstatte ikke-fornybare byggematerialer som slipper ut mer klimagasser.

Miljøorganisasjoner sier at vi må stoppe avskogingen, så hvorfor er det da bra å bygge mer i tre?

Verdens skoger er et gigantisk karbonlager og for å unngå utslipp fra disse lagrene må avskogingen reduseres. Det er dog stor forskjell på å hugge regnskogen, som ofte ikke blir erstattet av ny skog, og skogen her hjemme. For hvert tre som hugges i Skandinavia plantes det to nye trær, som

i vekstfasen bruker mer CO₂ enn voksne trær. Det betyr at et aktivt skogbruk bidrar til å binde mer CO₂ enn om skogen etter hvert dør på rot. Gjennom økt skogproduksjon er det mulig å øke mengden bundet CO₂ fra 1,2 milliarder tonn i 2013 til 1,5 milliarder tonn om 60-70 år, ifølge Trefokus.

Hva skjer med dyrene når man hugger skogen?

For å sikre at skogbruket ikke reduserer det biologiske mangfoldet i skogen, men heller tar vare på alle artene som lever der, er det satt i verk en rekke tiltak. Ved å kartlegge dyre- og fugleartene som lever i skogen, kan vi sikre bevaring av biotoper hvor det lever sjeldne og truede arter. Det er også laget krav til hvor mye skog som skal forvaltes av hensyn til fugleartene, og når på året de ikke skal forstyrres.

Vil vi få for lite skog i Skandinavia, når vi bygger mer i tre?

Skog dekker rundt 38 prosent av Norges fastlandsareal og i disse områdene finner vi til sammen nesten 11 milliarder trær som er fem cm eller mer i diameter. Norske skogeiere har lange og gode tradisjoner for bærekraftig forvaltning. Faktisk legger de norske skogene på seg med om lag 25 millioner kubikkmeter trevirke hvert år, mens det årlig blir tatt ut ca. ti millioner kubikkmeter tømmer. Moelven er en stor innkjøper av tømmer og for å sikre at råvarene vi anvender kommer fra et bærekraftig skogbruk, kjøper vi sertifisert tømmer.

Hva med naturskogen?

For å bevare det biologiske mangfoldet, friluftslivet og kulturlandskapet, er skogvern viktig. Ti prosent av skogen i Norge skal vernes og det betyr at i disse

områdene får naturen utvikle seg fritt uten menneskelig påvirkning. Klimaeffekten av skogvern er dog omdiskutert. Hvis trærne hugges før de dør, kan de brukes til å erstatte produkter som lages av fossile ressurser som olje, kull og gass, og dermed hindre klimagassutslipp.

Hva skjer med hogstområdet etter at trærne er hogd?

I de skandinaviske skogene lagres det mye karbon i rotsystemet og i jorda, og rundt hogst øker CO₂-utslippet fra jorda i en periode på 10-30 år, før den nye vegetasjonen igjen sørger for et netto opptak av CO₂. Etter hogst skal skogeierne sørge for å få opp ny skog innen tre år. Det kan skje ved hjelp av planting, såing eller naturlig foryngelse fra frø. For å sørge for at den nye skogen etablerer seg raskere, vokser bedre og har høyere overlevelse kan man blottlegge mineraljorda på disse områdene. En slik markberedning forstyrrer jorda og kan dermed føre til et karbontap, men samtidig vil den nye skogen raskere kunne binde CO₂ på nytt.

Gir skognæringen klimagassutslipp?

Selv om råstoffet fra skogen er klimavennlig, gir skogsdrift klimagassutslipp. Utslippene kommer blant annet fra drivstoffet til skogsmaskinene og tømmerbilene som frakter tømmeret fra skogen til industrien. Disse utslippene er tatt med i beregningen av effekten ved å bytte ut andre byggematerialer med trelast. Ved å erstatte fossilt drivstoff med biodrivstoff, og etter hvert elektriske skogsmaskiner og tømmerbiler, kan man øke effekten ytterligere.

Kilder: Skog – en viktig del av klimaløsningen, Skog.no, Regjeringen.no, Trefokus.

Bærekraftig skogbruk

Moelven Skog AB kjøper tømmer fra mer enn 10 000 skogeiere i Värmland, Västra Götaland og Örebro län, og står for råvareforsyningen til konsernets tømmerforbrukende enheter i Sverige. Målet er å drive et langsiktig og bærekraftig skogbruk. Selskapet arbeider kontinuerlig med å utvikle og forbedre arbeidsmetoder og rutiner for at avvirkning skal skje på rett sted til rett årstid, samt for å minimere miljøpåvirkningen fra tunge hogstmaskiner. Bedriften legger også vekt på sertifisering av skogeiere og å gi allmennheten innsikt i et moderne skogbruk.

Resirkulering og gjenbruk

Moelven Modus utvikler, produserer og monterer bærekraftige og effektive romløsninger for næringsbygg. Hvert år utfører selskapet rundt 2000 kontorprosjekter, og en av bedriftene som har valgt de fleksible systeminnredningene er bygg- og anleggsselskapet Peab, som bygger et nytt kontorbygg for virksomhetene sine i Stockholm. Ikke bare er systemveggene fleksible, de åpner også opp for gjenbruk. Veggene kan demonteres og settes opp på nye steder tilpasset nye behov – igjen og igjen og igjen.

Modulbygg som byggemetode

Gjennom 50 år har Moelven Byggmodul levert mer enn 120 000 moduler til byggemarkedet. Det være seg både permanente og midlertidige bygg innenfor f.eks. skole og barnehage, hotell og studentboliger. Bruk av bærekraftige byggematerialer i tre, minimalt med byggeavfall og svinn på byggeplassen, samt kort byggetid er noen av faktorene som gjør byggemetoden bærekraftig.

Passivhus

Moelven brenner for bærekraftige løsninger, og ved å bygge passivhus kan vi spare både miljøet og lommeboka. Det totale energibehovet til en bolig bygget etter passivhus-standard er ca. 25 prosent av energibehovet til en vanlig bolig. Passive tiltak som ekstra varmeisolasjon, ekstra god tetthet og varmegjenvinning gjør at man kan redusere energibehovet. Ved å bygge med Iso3, produsert av Moelven Multi3, unngår man varmetap fordi veggene blir fullstendig uten kuldebroer. Moelven ønsker også å bidra til å utvikle løsninger for fremtidens bygninger og byområder, som kan være med på å realisere nullutslippssamfunnet. Derfor er vi partner i The Research Centre on Zero Emission Neighbourhoods in Smart Cities.

Illustrasjon: Tegn-3

VIKTIGERE

Klimasmart design

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven produserer klimasmarte produkter og materialer, med lav klimapåvirkning sammenlignet med mange konkurrerende materialer. Produktene kan ha klimapåvirkning både i produksjon og i bruk, og det er derfor viktig å ta hensyn til hele livsløpet til produktet.

Sertifisering er viktig både som en del av kvalitetssikringsrutiner og for å gi våre kunder tilstrekkelig informasjon til å kunne ta bærekraftige produkt- og materialvalg. Mange av sertifiseringsordningene dekker mer enn bare klima, og dette kapittelet vil derfor også dekke andre miljøpåvirkninger.

Bygg og byggeindustrien står for ca. 40 prosent av verdens energiforbruk, og 33 prosent av verdens klimagassutslipp. Moelven har derfor en viktig rolle i å produsere og utvikle klimasmarte produkter og tjenester. Kunder og forbrukere er i økende grad opptatt av miljøpåvirkningen. Spesielt klimapåvirkningen til forskjellige produkter og tjenester er av stor betydning som gjør dette temaet vesentlig.

Policy og tilnærming

Sertifisering gjør at kunder og forbrukere kan gjøre informerte valg og sammenligne ulike produkter og materialer. Moelvns produkter har derfor sertifiseringer som dekker forskjellige krav og behov hos kundene.

Råvaresertifiseringsordningene PEFC™ og FSC® er sentrale sertifiseringer som dokumenterer at tre-

materialet kommer fra ansvarlig skogbruk. Les mer om disse sertifiseringsordningene i kapitlet Bærekraftige materialer.

Moelven er også underlagt flere regulatoriske krav til sertifisering. Det er hovedsakelig ett EU-direktiv som er gjeldende for Moelvns produkter, «Construction Products Regulations» (CPR) – som omhandler ulike CE-sertifiseringer. Direktivene «Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals» (REACH) og «Biocidal Products Regulations» (BPR), er også aktuelle, men på vesentlig færre områder.

I Norge er BREEAM-NOR, den norske tilpasningen av BREEAM, den største driveren i valg av klimasmarte produkter. Dette er bransjens eget miljøsertifiseringsverktøy for bygninger. Formålet er å motivere til bærekraftig design og bygging gjennom hele byggeprosjektet, fra tidlig fase til overlevert bygg. BREEAM-NOR er et effektivt verktøy for å samordne de ulike aktørene i et byggeprosjekt og integrere bærekraftig tenkning i alle ledd. BREEAM-NOR stiller krav bl.a. til materialvalg, som leveranse av sertifiserte produkter i PEFC™ Chain of Custody eller FSC® Chain of Custody, EPD(miljødeklarasjon), Eco-product, Emisjonstester på interiørprodukter (Hea2 med M1-sertifikat eller Agbb).

Utenom sertifiseringer og regulatoriske krav, jobber Moelven også med markedsføringen av sine produkter og materialer, og er en sentral aktør i å promotere tre som et klimasmart produkt og byggemateriale. Moelven har her et ansvar og en mulighet til å påvirke forbrukeren til å gjøre klimasmarte valg gjennom å blant annet velge Moelvns produkter. Moelven har blant annet interiørdesignere som jobber aktivt med denne problemstillingen.

Evaluering av resultater

En stor andel av Moelvns produkter og materialer er sertifisert med ulike sertifiseringsordninger. På neste side er en oversikt over relevante miljøsertifiseringer og verktøy som er relevant for Moelvns produkter og materialer. ●

AMBISJONER

- ▶ Moelvns produkter og materialer skal være klimapositive

RESULTATER

- ▶ Moelvns egentilvirkede produkter av gran og furu kan selges sertifisert
- ▶ Moelvns egentilvirkede produkter av gran og furu har en miljøvurdering eller en produktsertifisering

TILTAK

- ▶ Fortsette arbeidet med kartlegging av miljøvurderinger og produktsertifiseringer i konsernet
- ▶ Moelvns egenproduserte produkter av gran og furu skal i løpet av 2019 dekkes opp av EPD'er

Miljøsertifiseringer og verktøy

Det finnes en rekke ulike aktører som har egne sertifiserings- og dokumentasjonsordninger i tilknytning til miljø og helse. Disse verktøyene og sertifiseringsordningene kan dekke enten et produkt alene, eller et helt bygg eller et prosjekt. En stor andel av Moelvans produkter og materialer er dekket av en eller flere verktøy og sertifiseringsordninger. Dette gir kunder og brukere mulighet til å gjøre informerte valg basert på bærekraftskriterier.

Environmental Product Declaration (EPD)

En EPD er et kortfattet tredjeparts verifisert og registrert dokument med transparent og sammenlignbar informasjon om produkters miljøprestasjon gjennom hele livs-syklusen. Både den bakenforliggende LCA (Life-Cycle Assessment) og EPD er alltid basert på internasjonale standarder. Uavhengig verifiserte miljødeklarasjoner sikrer miljøinformasjon i henhold til de fire kravene: objektivitet, sammenlignbarhet, troverdighet og adderbarhet. Moelven har utviklet ca 25 EPD'er og vil i løpet av 2019 presentere fem nye.

Byggvarubedømming (BVB)

BYGGVARUBEDÖMNINGEN

BVB er en svensk forening som har utviklet et system for vurdering av byggematerialer, basert på bærekraft. Vurderingene gjøres på grunnlag av miljøpåvirkningen gjennom livssyklusen og innhold av kjemikalier i byggematerialene. BVB jobber også med å etablere et vurderingssystem for sosiale forhold i verdikjeden.

SundaHus

SundaHus Miljödata er et verktøy som kartlegger miljøegenskaper til forskjellige produkter i byggindustrien. Dette verktøyet gir Moelvans kunder muligheten til å vurdere ulike produkter opp mot hverandre basert på en standardisert vurderingsmodell.

CE-merket

CE-merket (CE = Communauté Européenne) er en deklarasjon på at produsenten eller dennes representant garanterer at alle krav som stilles til produktet i det aktuelle direktivet/forordningen anses å være oppfylt. Et produkt med korrekt CE-merking har fri markedsadgang i EØS-området.

Byggevaredeklarasjon (BVD)

Byggevaredeklarasjon er en standardisert måte å beskrive et produkt på. Informasjon angående materialets opprinnelse, kjemisk innholdsfortegnelse, miljøpåvirkning, sertifiseringer, samt beskrivelse av produktets installasjon, bruksfase og hvordan den skal håndteres etter endt bruk.

BREEAM-NOR

BREEAM-NOR er et miljøsertifiseringssystem for bygninger. Systemet er et effektivt verktøy for å samordne de ulike aktørene i et byggeprosjekt og integrere bærekraftig tenkning i alle ledd. Se også egen omtale.

BASTA Bedømmingar

BASTA er en svensk produktsertifiseringsordning, for kjemisk innhold i produkter. EU-kravene i REACH-direktivet er kjernen til BASTAs produktsertifisering.

Svanen

Svanen er Nordens offisielle miljømerke som drives uten bransjeinteresse eller økonomisk interesse. Miljømerket har til formål å stimulere til en mer miljøtilpasset produktutvikling og et mindre miljøbelastende forbruk. Dette skal oppnås gjennom å utvikle kriterier for miljømerking av varer og tjenester, godkjenne produkter og veilede forbrukere og innkjøpere.

Produksjon av bioenergi

VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Bioenergi er energi som er produsert fra materialer som er dannet i pågående biologiske prosesser. I motsetning til fossil energi, vurderes bioenergi som et klimanøytralt utslipp da det inngår i karbonkretsløpet, forutsetter netto positiv skogstilvekst. Bioenergi kan også erstatte fossile energikilder og bidrar derfor positivt til nullutslippssamfunnet.

I Moelven utnyttes energien som varme, og selges eksternt som fjernvarme. Biomasse blir også solgt til eksterne kunder, som bruker dette til å produsere bioenergi enten i form av varme til egen industri, fjernvarme eller elektrisitet. For å sikre god økonomisk drift er Moelven avhengig av å utnytte hele tømmerstokken, og bioenergi er dermed en viktig ressurs for å skape verdi ut av flis- og barkprodukter.

Policy og tilnærming

Energipotensialet i konsernets flis- og barkprodukter, inklusive celluloseflis, er ca. 2,5 TWh (fuktighet 60 prosent). Det ligger derfor et betydelig potensial både med tanke på økt egenproduksjon og et økt marked for bioenergi generelt.

I Moelven sin bærekraftspolicy er følgende mål og retningslinjer gitt:

- ▶ Moelven skal redusere energibruken på sine anlegg og hente minimum 95 prosent av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi (treindustri).

- ▶ Moelven skal delta aktivt i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt utrede alternativ energibruk på de anlegg som benytter fossil brensel for oppvarming

Evaluering av resultater

Moelven har gjennomført en kartlegging av bioenergiforbruk internt, salg av bioenergi og salg av flis til eksterne bioenergiindustri. Resultatene viser at Moelven i 2018 hadde et forbruk på 508 GWh bioenergi i form av varme. Som beskrevet i kapitlet Energibruk i egen produksjon er dette hovedsakelig brukt i tørking.

Moelven kjøper også inn vesentlige mengder bioenergi fra eksterne selskaper. Dette er fordi det ofte er forskjellige forhold mellom eiere, operatør og leverandør av biomasse til forbrenningskjelene. ●

Beskrivelse	2018	2017
Flis til eksterne bioenergi-industri (GWh) (nedre brennverdi)	1 510	1 449
Bioenergi produsert i Moelven (GWh) (nedre brennverdi)	723	720
Forbrukt bioenergi (GWh)	508	495
Bioenergi solgt til selskaper utenfor konsernet (GWh)	70	66
Beregnet gjennomsnittlig effektivitet i forbrenningskjel (%)	80 %	69 %

Togtransport gir lavt CO₂-utslipp per tonnkilometer sammenlignet med for eksempel veitransport og benyttes i størst mulig grad. Les mer på side 25.

NY BIOENERGISENTRAL PÅ SOKNA

På Sokna bygges en ny bioenergisentral våren 2019. En hypermoderne 24 MW bioenergisentral skal forsyne både Moelven Soknabruket og den kommende pelletsfabrikken med termisk energi. Dette er første gang i Norge at en bioenergisentral er fullintegrert i et sagbruk. Det tas også i bruk nyutviklet tørketeknologi med varmegjennvinning i pelletsproduksjonen.

FJERNVARME FRA MOELVEN ÅRJÄNG SÅG AB

Bioenergianlegget ved Moelven Årjäng Såg AB har større produksjonskapasitet enn det bedriften selv har behov for. Hvert år selges derfor 12,5 GWh som fjernvarme til nærområdet.

Dette tilsvarer behovet til oppvarming av ca 800 eneboliger. I tillegg til at fjernvarmen er produsert med bærekraftig bioenergi, minskes CO₂ – avtrykket fra Moelvns virksomhet gjennom at det ikke er nødvendig å frakte vekk biomassen.

AMBISJONER

- ▶ Energiforbruket skal reduseres

RESULTATER

- ▶ 1 510 GWh (nedre brennverdi) energiråstoff solgt til eksterne bioenergiindustri
- ▶ 723 GWh biomasse forbrukt i egne bioenergianlegg
- ▶ 508 GWh bioenergi benyttet i egen virksomhet

TILTAK

- ▶ Forbedre måling og rapportering av bioenergiproduksjon og forbruk

MW

VISSTE DU AT...

en megawatt er 1.000 kilowatt? Dette er et mål på effekt, eller forbruk av energi.

Moelven skal bygge en bærekraftig framtid i tre. Det begynner med et ansvarsfullt skogbruk og fortsetter hele veien til ditt hjem.

A woman with blonde hair in a ponytail, wearing a pink quilted jacket with 'Peak Performance' on the sleeve, is shown in profile looking out over a dense forest. A large purple circle is overlaid on the image, containing the text 'Tar vare på naturressursene'.

**Tar vare på
naturressursene**

Investerer i flis – og i naturen

Moelven Østerdalsbruket på Koppang har investert 10 millioner kroner i ny flisterminal. Det gjør sagbruket enda bedre rustet til å utnytte hele tømmerstokken.

ET AV MOELVENS bærekraftsmål er å ta vare på naturressursene, hvilket betyr at vi må utnytte hele tømmerstokken som råvare. Det er også selskapet avhengig av for å sikre god økonomisk drift. Den nye flisterminalen på Koppang, som ble åpnet i januar 2019, er med på å sikre avsetning på flis og en bærekraftig treindustri.

– Terminalen gir oss mulighet til å lagre mer flis, i tillegg til å sikre avsetning av biproduktene våre som sagflis, kutterflis og bark. Å få til begge deler er kritisk for oss som driver treindustri, sier Anders Grønli, daglig leder i Moelven Østerdalsbruket AS.

Halvparten er flis

På et sagbruk blir i overkant av halvparten av tømmerstokken til skurlast, mens den andre halvdel ender opp som flis og bark. Derfor er det viktig å også skape verdi ut av biproduktene, som blant annet kan brukes til fornybar energi, samt til papir- og kartongproduks-

jon. Den nye terminalen gjør Østerdalsbruket bedre rustet til å ivareta kvaliteten på leveranser av flis- og barkeproduktene.

– Lastingen av flis har blitt mer effektiv, og i tillegg har vi fått et tryggere og mer oversiktlig inngangsparti til sagbruket, sier Grønli og legger til:

– Det er heller ikke negativt at tog er et bærekraftig alternativ til biltransport. De 56 togavgangene som henter flis på Koppang per år tilsvarer 1750 lastebiler i året.

Skaper ringvirkninger

I tillegg til at flisterminalen er en investering i naturressursene, er den også med på å skape ringvirkninger som mange får nytte av.

– Levedyktig industri og sikrere arbeidsplasser på Koppang har samfunnsøkonomisk betydning for hele østerdalsregionen, sier sagbrukssjefen. ●

MOELVEN ØSTERDALSBRUKET AS

Sagbruk med eget høvleri i Stor-Elvdal kommune i Hedmark.

Produserer byggevarer til det norske byggevaremarkedet, og biprodukter, som sagflis, kutterflis og bark, som sendes med jernbanen til Sverige.

Omsatte for 171 millioner kroner i 2018.

Foto: Moelven

Den nye flisterminalen på Moelven Østerdalsbruket AS.

«Lastingen av flis har blitt mer effektiv, og i tillegg har vi fått et tryggere og mer oversiktlig inngangsparti til sagbruket.»

Anders Grønli

Flis og bark fra Moelven kan blant annet brukes til fornybar energi, samt papir og kartong.

Ordfører i Stor-Elvdal kommune, Terje Hoffstad (t.v.), og daglig leder Anders Grønli er enige om at investeringen i den nye flisterminalen skaper ringvirkninger som mange får dra nytte av. Her fra åpningen av terminalen.

Vi tar vare på naturressursene

Moelven søker løsninger. Konsernet har evner og ressurser til å være ledende når det gjelder produktutvikling og nytenkning. Vi har alltid vært en bedrift som ligger i forkant og bruker mulighetene som skiftende tider gir.

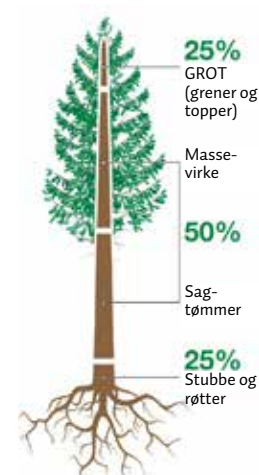
MOELVEN EIER IKKE egen skog, men kjøper alt tømmer fra eksterne leverandører. Moelven har dermed ikke bestemmelsesrett over hvordan skogen forvaltes, men kan påvirke skogeierne ved å sette krav, for eksempel til sertifiseringer. Moelven Skog AB, som er konsernets innkjøpsorganisasjon i Sverige, tilbyr også et bredt utvalg av tjenester innen skogsdrift. På den måten har selskapet en unik mulighet til å være med og sørge for at skogsressursene forvaltes og utnyttes optimalt. Moelven har også en viktig oppgave gjennom å søke løsninger og bruke mulighetene i videreforedlingen av råmaterialer ved å drifte effektivt, og utnytte hele potensialet til råvaren for å sikre at kunden får et bærekraftig produkt.

I videste forstand starter Moelvns verdikjede med at et frø sår, for så å strekke seg helt fram til at frøet har blitt til et tre og foredlet til en komponent som inngår i et ferdig bygg. Selv om en stor del av virksomheten er industrialisert, påvirkes den i stor grad av naturen og klimaet. Det er mange faktorer vi ikke rår over. Trær vokser ulikt, kvaliteten varierer med geografi, og værforhold kan skape hindringer både for mulighetene til å arbeide i skogen, transport og for selve industrivirksomheten. For Moelven handler det å drive tremekanisk industri om å sørge for en optimal utnyttelse av skogens ressurser, sett fra kundenes, miljøets, skogeierens og industriens ståsted. Skogen, som generasjoner har lagt grunnlaget for, forvaltes og foredles til bærekraftige og framtidsrettede produkter.

Proessen starter i ferdigvaremarkedet, som etter-spør bærekraftige produkter med gitte krav til egenskaper, dimensjoner, styrke og kvalitet. Etterspørselen etter forkappede materialer er økende, siden dette forenkler anvendelsen samtidig som spillmengden reduseres. For Moelven som produsent blir det viktig å sørge for tilgang på råstoff som gjør det mulig å tilfredsstille markedets krav, samtidig som avfallsmengde minimeres, verdiene i råstoffet bevares og transportavstandene ikke blir for store. Et enkelt eksempel er leveranser av trelast i faste lengder. Trærne må kuttes i lengder som både optimaliserer produksjonen OG gjør det mulig å levere produktene markedet etterspør.

Bredden i Moelvns produktportefølje gjør det mulig å utnytte sagtømmer i mange ulike dimensjoner. For eksempel vil en grov rotende som ellers ville blitt sortert som massevirke kunne utnyttes som råstoff til finerplateproduksjon.

For å sørge for en optimal utnyttelse av råstoffbasen omkring produksjonsenhetene, er Moelven avhengig av et godt samarbeid med både skogeiere og skogsentreprenører. Forvaltningen av skogen i vekstfasen er viktig for å sikre best mulig tilvekst av skog med god kvalitet. Ved selve avvirkningen må trærne så langt det er mulig felles og kappes etter industriens ønskemål. En moderne skogsmaskin inneholder en rekke moderne styringssystemer, og dataprogrammer sørger for at hvert tre kan kappes optimalt med tanke på anvendelse videre i verdikjeden. Sagtømmer har høyest kvalitet og dermed høyest verdi. For både skogeier og industri er det derfor viktig å få mest mulig sagtømmer ut av skogen. Gjennom aktivt samarbeid og oppfølging av skogsentreprenørene har Moelven Skog AB i løpet av 2018 økt andelen sagtømmer fra sluttavvirkninger med 1 prosent. Dette kan høres ubetydelig ut, men dersom en slik forbedring ble gjennomført på hele Moelvns årlige tømmerkjøpsvolum, ville det bety at tømmer tilsvarende lasten til omkring 1 100 tømmerbiler ble til sagtømmer i stedet for massevirke. ●

Sagtømmeret er delen av treet med høyest kvalitet, men utgjør sammen med massevirkedelen bare ca. 50 prosent av den totale biomassen.

God skogskjøtsel er viktig for å maksimere andelen sagtømmer. Sagtømmer har ikke bare høyest verdi, det har også høyest klimanytte siden det benyttes til å produsere trelast med lang levetid som karbonlager.

Kilde: Norges Skogeierforbund: Skog – En viktig del av klimaløsningen.

Bærekraftige materialer

VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

I Moelvens bærekraftspolicy er det beskrevet hvordan Moelven så langt det lar seg gjøre, skal anvende naturlige råvarer som kommer fra skogen. For å sikre at disse råvarene kommer fra et ansvarlig skogbruk, kjøper Moelven sertifisert og kontrollert tømmer.

Moelven er en stor innkjøper av tømmer, og har dermed et ansvar for å bidra til et ansvarlig skogbruk. Et ansvarlig skogbruk er viktig for både Moelven og mange av interessentene til Moelven. Dette bidrar til at skogen blir forvaltet med hensyn til grunnlaget for vedvarende bruk av skogen, inkludert hensyn til det biologiske mangfoldet i skogen samt vilkårene for å utøve friluftsliv.

Policy og tilnærming

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende beskrevet:

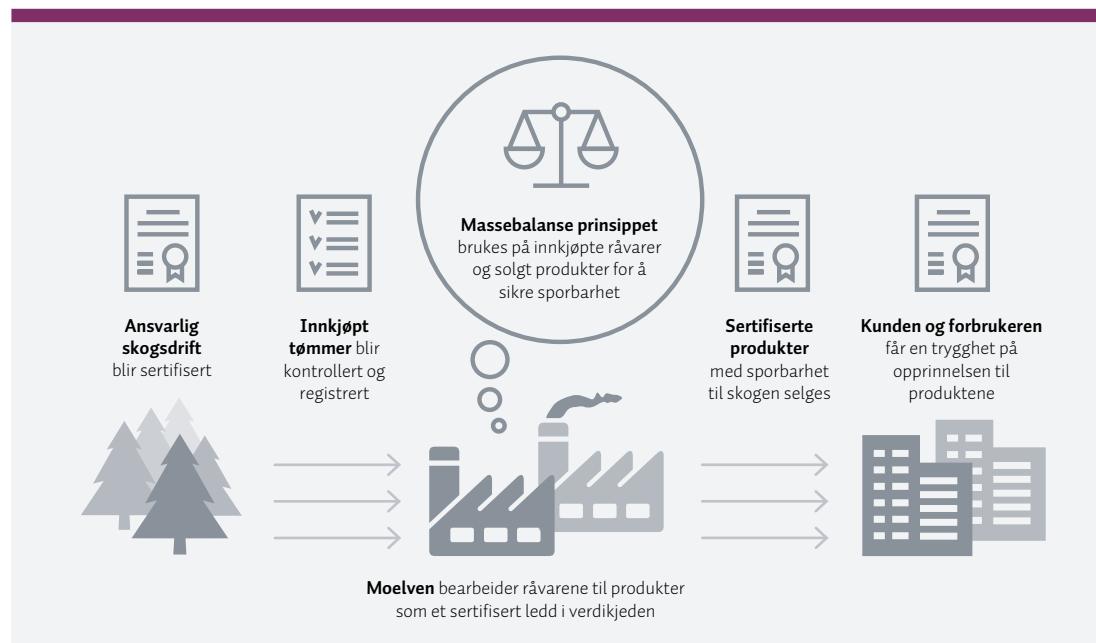
- ▶ Moelven skal vedlikeholde og videreutvikle sine systemer for sertifiserte innkjøp, og maksimere kjøp og anvendelse av miljøsertifisert råvare fra sertifisert skogbruk.

- ▶ Moelven skal maksimere utnyttelsen av råvarer ved produksjonsoptimering og anvendelse av restproduktene
- ▶ Moelven skal ikke kjøpe råvarer fra:
 - Illegale avvirkninger
 - Skog med høy bevaringsverdi
 - Skog der hevdvunne eller sosiale rettigheter krenkes
 - Skog med genetisk manipulerede trær
 - Naturskog som har blitt avvirket med den hensikt å utnytte området for plantasje eller ikke-skoglig anvendelse.

Alle selskapene i konsernets tremekaniske virksomhet er organisert og arbeider for å oppfylle gjeldende krav for kontrollert virke, samt PEFC™ sertifisering (Programme for the Endorsement of Forest Certification) eller FSC® sertifisering (Forest Stewardship Council®) sin sporbarhetsstandard.

PEFC™ er en internasjonal NGO (ikke-statlig organisasjon) som arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller de kriteriene som er definert. Organisasjonen promoterer ansvarlig skogsdrift gjennom tredjeparts sertifisering. Moelven er et ledd i verdikjeden i videreforedlingen av tømmeret og har dermed ansvar for sikre sporbarheten, for å kunne selge sine produkter som PEFC™-sertifisert.

FSC® er i likhet med PEFC™ også en internasjonal NGO (ikke-statlig organisasjon) som arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller deres krav for ansvarlig skogbruk. Forskjellen på disse to sertifiseringene ligger hovedsakelig i historien til hvordan de ble utviklet. FSC® omfatter flere ulike standarder, blant annet, FSC® Chain of Custody (CoC)

100%
ansvarlig
skogbruk

og gjeldende krav for kontrollert virke. All råvare som Moelven håndterer holder som minimum nivået til kontrollert virke.

I sertifiseringen opererer Moelven som et ledd i verdikjeden, og selskapet har dermed ansvaret for å sikre sporbarhet. Siden det ikke er gjennomførbart med sporbarhet på individnivå gjennom produksjonen, praktiserer Moelven massebalanseprinsippet (kreditkonto) for å sikre at alle produkter som selges har riktig sertifisering. Dette betyr at det ikke kan selges større volum av ferdigvarer enn det som kan produseres på grunnlag av innkjøpt mengde av tilsvarende råvare.

Det er ikke leverandøren som helhet som er sertifisert, men spesifiserte produktgrupper fra leverandøren.

Sertifiseringen kontrolleres på fakturanivå pr varelinje. Moelvns kunder finner sertifiseringsstatus for innkjøpt vare på følgeseddel og faktura.

Evaluering av resultater

100 prosent av alt tømmer Moelven kjøper inn i Norge og Sverige er kontrollert i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke. I Norge er i praksis all avvirkning PEFC™ CoC-sertifisert, hvor en del også er dobbeltsertifisert med både PEFC™ CoC og FSC® CoC. Kunden må da velge hvilken sertifisering som skal angis inn på konto for det gitte volum. I Sverige er prinsippene for sertifisert skogbruk annerledes enn i Norge. Omkring 65 prosent av det totale skogbruksarealet er likevel sertifisert i henhold til PEFC™ eller FSC®, og andelen øker hvert år.

Moelvns systemer for innkjøp av tømmer sikrer at det kommer fra et ansvarlig skogbruk. Moelven kjøper også inn ferdig behandlede treprodukter, som inngår i Moelvns sortiment. Disse produktene kjøpes fra flere ulike aktører som opererer i forskjellige land. Innkjøpene skjer i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke pr produktgruppe. Moelven arbeider kontinuerlig for å sikre at produktene kommer fra et ansvarlig skogbruk. ●

AMBISJONER

- ▶ Moelven skal bidra til bærekraftig skogbruk, og ikke kjøpe råvarer fra kontroversielle kilder

RESULTATER

- ▶ 100 % av tømmeret er kontrollert i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke og en høy andel er PEFC™ sertifisert eller FSC® sertifisert

TILTAK

- ▶ Øke andelen sertifisert tømmer fra svensk skog til våre svenske sagbruk. Videreføre kontrollen og øke andelen sertifiserte handelsvarer

Moelven – En naturlig partner i BREEAM-prosjekter

BREEAM er Europas ledende miljøsertifiseringsverktøy for bygninger. Formålet med verktøyet er å motivere til bærekraftig design og bygging gjennom hele byggeprosjektet, fra tidlig fase til overlevert bygg. Verktøyet kan benyttes på nybygg eller rehabiliteringsprosjekter innen bygningskategoriene industri, varehandel, kontor, utdanning og bolig. For andre typer bygg kan man utvikle et tilpasset kriteriesett.

BREEAM er i dag utviklet og skreddersydd til å passe inn i markeder i flere land. Norwegian Green Building Council (NGBC) og bygg- og eiendomsnæringen i Norge har gjennom BREEAM-NOR tilpasset BREEAM til det norske markedet. Her kan byggeprosjekter oppnå sertifisering gjennom en autorisert BREEAM-NOR revisor, basert på miljøprestasjon i ni

kategorier: ledelse, helse- og innemiljø, energi, transport, vann, materialer, avfall, arealbruk og økologi, samt forurensning. Et BREEAM-NOR-sertifikat utstedes i fem nivåer; Pass, Good, Very Good, Excellent og Outstanding.

BREEAM har vist seg å være et effektivt verktøy for å samordne de ulike aktørene i et byggeprosjekt og integrere bærekraftig tenkning i alle ledd. Internasjonale studier viser at BREEAM-bygg blant annet har høyere markedsverdi, lavere driftskostnader og økt brukertilfredshet.

Moelven har i dag bidratt i prosessen med å utvikle flere bygg med BREEAM-sertifisering og Moelven jobber aktivt med å tilpasse sine produkter og materialer for å forenkle prosessen til kunder i utviklingen av BREEAM-prosjekter. Dette gjøres gjen-

nom å ha fokus på kontinuerlig forbedring i produksjonsprosessen, men også gjennom Moelvns klimasmarte design.

BREEAM-NOR stiller krav bl.a. til materialvalg, som leveranse av sertifiserte produkter i PEFC™ CoC eller FSC® CoC, EPD(miljødeklarasjon), Eco-product, Emisjonstester på interiørprodukter.

Moelven Modus har levert systeminnredninger til kontorbygget Gullfaks. Bygget måtte ha fleksible løsninger, som ville gjøre det mulig å velge mellom åpen planløsning, cellekontor eller en kombinasjon, og det måtte være enkelt å gjøre fremtidige endringer. Bygget, som sto ferdig i 2018, oppnådde miljøsertifiseringen BREEAM-NOR Excellent, som anerkjenner kvaliteter ut over myndighetenes minimumskrav.

VIKTIGST

Ressursoptimalisering

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

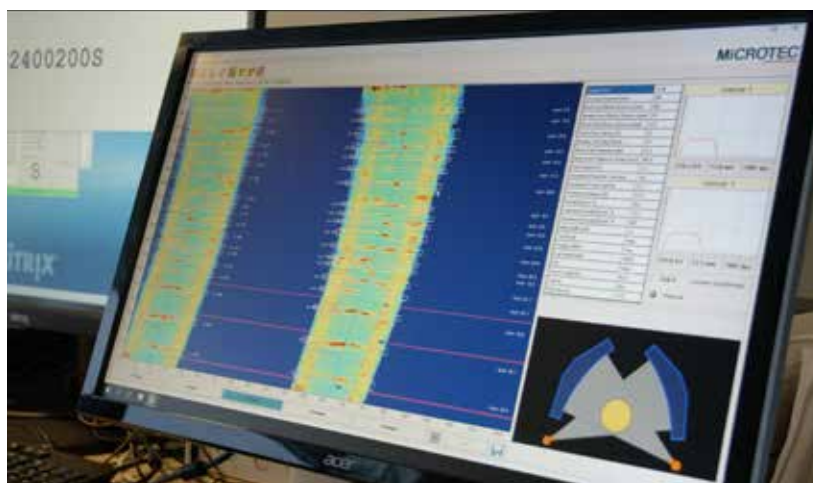
Moelven er et ressursintensivt industriselskap. Den tremekaniske delen av konsernet har for eksempel et årlig råstoffbehov på i underkant av 4,5 millioner m³ sagtømmer. Det er derfor et stort potensiale i ressurs-effektivisering og –optimalisering ved selv små endringer i produksjonen.

For å sikre økonomisk drift er Moelven derfor avhengig av å utnytte ressursene sine optimalt, og å sørge for at ikke noe råstoff går til spille. Dette er et vesentlig tema for Moelven siden det påvirker lønnsomheten. Det er et vesentlig tema for omverdenen siden det handler om å unngå sløseri med verdifulle naturressurser.

Policy og tilnærming

Moelven fokuserer på ressursoptimalisering i hele verdikjeden. Dette gjelder ikke bare for råvarene, men også i transport og blant ansatte. Les mer om dette i kapitlene Transport av varer og Engasjerte og kompetente medarbeidere.

I sagbrukene blir alle tømmerstokker analysert for å gjøre et optimalt uttak av emner. Dette betyr at hver enkelt tømmerstokk blir analysert med tanke på blant annet størrelse, vridninger og posisjon av kvister. Sagen blir deretter innstilt basert på dette grunnlaget. Moelven jobber aktivt med denne problemstillingen og flere anlegg har fått installert røntgenmaskiner som analyserer alle tømmerstokker før saging. Teknikken som benyttes videre i prosessen, gir full sporbarhet gjennom hele foredlingsprosessen fram til ferdig trelast. Her er det store forbedrings- og utviklingsmuligheter i avansert dataanalyse som kan forbedre uttakene basert på historiske målinger og resultater.

Dette er en del av satsingsprosjektet på Moelven Valåsen AB, i utvikling av «Det smarta digitala sågverket». Les mer om dette i kapittelet om Energibruk i egen produksjon.

LEAN-prinsippene ligger også til grunn for driften på flere av Moelvns enheter, og har som målsetning å redusere sløsing og øke effektiviteten. Et av satsningssområdene er å visualisere realtidsoppdaterte produksjonsdata til de operatører som er involvert, slik at de på den måten får muligheten til å forbedre arbeidsprosessene direkte.

LEAN er viktig også med tanke på sikkerhet på anleggene. Erfaring viser at mange arbeidsulykker skjer utenom ordinære driftssituasjoner, og det har vist seg at orden og ryddighet er et viktig risikoreduserende tiltak. Les mer om dette i kapittelet Helse, miljø og sikkerhet.

Evaluering av resultater

Ressursoptimalisering gjennom uttak av tømmerstokken er ikke kun basert på å maksimere skurgraden, men også å maksimere produktverdien. Dette er fordi markedsverdien av enkelte uttak kan variere i forhold til volumet av uttaket.

Et viktig prinsipp for Moelven er å utnytte hele tømmerstokken. Uavhengig av hvordan uttaket blir gjort påser Moelven derfor at alle biprodukter, inkludert flis og bark, blir brukt internt eller solgt. ●

Ved Moelven Våler AS ble det i løpet av 2018 investert i en ny tømmer-sorteringslinje med både røntgenskanning og en 3D-ramme. Sagbruket ble Norges første med røntgenskanning. Gjennom skanningen får sagbruket blant annet informasjon om kvistenes plassering og størrelse, andel kjerneved og stokkens tetthet. Dette er informasjon som brukes til å sortere stokkene, slik at tømmeret kan utnyttes på en best mulig måte videre i foredlingen.

AMBISJONER

- ▶ Vi skal utnytte råstoffet optimalt

RESULTATER

- ▶ Skurutbytte > 51%

TILTAK

- ▶ Oppfølging av LEAN-prosjekter og –prinsipper i konsernet
- ▶ Implementering av relevante KPIer for optimering av restråstoffanvendelsen

VIKTIGERE

Ressurseffektiv design og emballasje

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven påvirker miljøet både gjennom egen industrivirksomhet og ved bruken av produktene. Gjennom ressurseffektivt design og industrialisert produksjon i kontrollerte miljøer har Moelven gode muligheter til å optimalisere materialanvendelse og redusere avfallsmengden, både i fabrikk, på byggeplass og i bruksfasen. Flere produkter må av praktiske årsaker lagres og transporteres utsatt for vær og vind. Riktig emballasje er derfor viktig for å ivareta kvaliteten, men skaper i mange tilfeller også en miljøutfordring. Moelven har et stort forbruk av plast til emballasje. Plast har lang nedbrytningstid i naturen, og unødig emballasje kan potensielt påvirke en kundes sertifisering av et byggeprosjekt.

Policy og tilnærming

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende beskrevet:

- ▶ Moelven skal optimalisere råstoffutnyttelsen for å forbedre ressurseffektivitet og for å maksimere verdien av råmaterialet
- ▶ Moelven skal designe produkter med fokus på ressurseffektivitet, og vurdere behov og miljøkonsekvenser av emballasje.
- ▶ Moelven skal arbeide aktivt for å minimere bruken av plast, samt arbeide for å finne alternative og bærekraftige materialer til plast.

Emballasje ender ofte som avfall, uten at Moelven har mulighet til å påvirke avfallshåndteringen. Det er derfor

viktig å sørge for å benytte så lite og så miljøvennlig emballasje som mulig. Arbeidet med å kartlegge plastforbruket på tvers av konsernet for å identifisere muligheter for å redusere plastforbruket og samtidig redusere kostnader vil derfor videreføres. Vi vil også arbeide aktivt for å finne alternative materialer til plast. Forbruket av papp til emballasjeformål er svært lite i forhold plastforbruket. Plast og papp har naturligvis forskjellige egenskaper som emballasje, men det antas at det kan finnes flere områder hvor papp kan erstatte plast. Dette er en av mulighetene som blir nærmere utredet i forbindelse med arbeidet for å finne alternativer til plast.

Evaluering av resultater

	2018	2017
Plastemballasje forbrukt (tonn)	1 189	Ikke rapportert
Bioplastemballasje forbrukt (tonn)	195	Ikke rapportert
Polyuretan (tonn)	24	Ikke rapportert
Sum plast forbrukt (tonn)	1 407	2 000
Plast gjenvunnet (tonn)	318	400
Pappemballasje brukt (tonn)	77	Ikke rapportert
Byggmoduler levert (moduler)	8 069	9 000

Hovedårsaken til nedgang i plastforbruk fra 2017 antas å være økt kvalitet på rapporteringen i 2018. Det må likevel påregnes at det fortsatt kan finnes forekomster som ikke har blitt målt og identifisert korrekt.

Moelvens modulkonsept er et eksempel på ressurseffektivt design. Gjennom effektiv serieproduksjon med god planlegging effektiviseres ressursbruk i fabrikk, avfallsmengder reduseres og selve avfallshåndtering blir enklere. Ute på byggeplass reduseres både tidsforbruk til selve byggeprosessen og avfall på byggeplassen.

Muligheter for resirkulering og gjenbruk er også viktig. Moelven Modus har utviklet kontorløsninger som kan endres og tilpasses til nye behov, uten at man må kaste alt som finnes på stedet for så å kjøpe alt nytt. Andelen gjenbruksprosjekter er foreløpig lav, men det antas å være et stort vekstpotensiale innen dette segmentet. ●

AMBISJONER

- ▶ Klimasmarte produkter og materialer
- ▶ Råvarenyttelsen skal maksimeres
- ▶ Arbeide aktivt for å minimere bruken av plast, samt finne alternative materialer

RESULTATER

- ▶ 1 407 tonn plast forbrukt
- ▶ 318 tonn plast gjenvunnet
- ▶ 8 069 byggmoduler levert

TILTAK

- ▶ Kartlegge ressurseffektive produkter i konsernet
- ▶ Systematisk identifisere muligheter til reduksjon av avfall og alternative emballasjematerialer

VIKTIGERE

Avfallshåndtering

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven som industrikonsern produserer store mengder avfall. En stor andel av dette er avfall som enten kan gjenbrukes, resirkuleres eller brukes til energigjenvinning.

Avfallshåndtering er et vesentlig tema både for Moelven og våre interessenter. I tillegg til negativ miljøpåvirkning er mengde avfall en indikasjon på ineffektiv produksjon som påvirker driftsresultatet, og prisen på sluttproduktet.

Policy og tilnærming

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende retningslinjer og målsetninger for avfall beskrevet:

- ▶ Moelven skal designe produkter med fokus på ressurseffektivitet, og vurdere behov og miljøkonsekvenser av emballasje.
- ▶ Moelven skal arbeide aktivt med å redusere avfall, og ha minimum 90 prosent sorteringsgrad av resterende avfall.
- ▶ Moelven skal arbeide aktivt for å minimere bruken av plast, samt arbeide for å finne alternative og bærekraftige alternativer til plast.

Det er en grunnleggende forutsetning for all virksomhet i Moelven at alle lover og regler som berører konsernet skal etterleves. Den reviderte bærekraftspolicyen som ble godkjent av konsernstyret i 2018 fokuserer derfor på aktiviteter og tiltak som strekker seg lenger enn lovverket tilsier.

De ulike enhetene i Moelven-konsernet er selv ansvarlig for avfallshåndteringen. Dette gjennomføres i samarbeid med lokale avfallshåndteringsfirma, som har ulike muligheter for håndtering av avfall.

Flere av Moelvens lokasjoner jobber med LEAN-produksjonsmetoder. Dette baserer seg på kontinuerlig

forbedring og reduksjon av sløsing i organisasjonen. Avfall er en form for sløsing som påvirker kostnadsnivået til produksjonen, og bør derfor reduseres til et minimum.

Evaluerings av resultater

I 2018 har det vært økt fokus på avfallshåndtering i Moelven-konsernet, og detaljnivået på rapporteringen har økt betydelig. I løpet av 2018 er det innledet dialog med de lokale avfallshåndteringsselskapene for å øke kvaliteten på rapportering, og iverksette tiltak for å redusere avfall og øke sorteringsgraden. Dette har hatt tydelig effekt, hvor rapportert mengde avfall har økt

Kategori	2018	2017
Totalt mengde avfall (tonn)	12 627	11 532
Total mengde farlig avfall (tonn)	905	1 894
Total mengde annet avfall (tonn)	11 722	9 733

Avfallshåndtering (tonn)	2018	2017
Total mengde farlig avfall til materialgjenvinning	49	Ikke rapportert
Total mengde farlig avfall til forbrenning	128	Ikke rapportert
Total mengde farlig avfall til kompostering	0	Ikke rapportert
Total mengde farlig avfall til gjenbruk (eksternt)	2	Ikke rapportert
Total mengde farlig avfall til deponi (eksternt)	214	Ikke rapportert
Total mengde farlig avfall til deponi (internt – f. eks barkdeponi)	0	Ikke rapportert
Total mengde avfall til materialgjenvinning	2 420	Ikke rapportert
Total mengde avfall til forbrenning	5 247	Ikke rapportert
Total mengde avfall til kompostering	7	Ikke rapportert
Total mengde avfall til gjenbruk (eksternt)	8	Ikke rapportert
Total mengde avfall til deponi (eksternt)	1 647	Ikke rapportert
Total mengde avfall til deponi (internt – f. eks barkdeponi)	227	Ikke rapportert
Blandet avfall (ikke sortert lokalt)	1 472	3 957
Avfall sortert som normalt trevirke	4 837	4 266
Avfall sortert som impregneret trevirke	346	Ikke rapportert
Avfall sortert som plast	318	407
Annet sortert avfall (sortert lokalt)	2 394	1 582
Sorteringsgrad (%)	84,29 %	65 %

AMBISJONER

- ▶ Sortere og gjenvinne avfall så langt som teknisk mulig

RESULTATER

- ▶ 12 627 tonn avfall
- ▶ 905 tonn farlig avfall
- ▶ 318 tonn plast
- ▶ 84,3 % sorteringsgrad

TILTAK

- ▶ Videreføre kartlegging av avfall
- ▶ Fortsette arbeidet for å øke sorteringsgraden til minimum 90%

kraftig. Denne økningen vurderes som et resultat av bedre rapportering, og ikke økt mengde faktisk avfall.

I 2018 ble det også satt fokus på håndteringsmetoder for avfall. Moelven har begrenset mulighet til å påvirke selve håndteringen av avfallet, men det har indirekte påvirkning gjennom sortering og avfallsproduksjon. I 2018 har betydelige mengder avfall gått til deponi, noe som fra et sirkulær økonomisk perspektiv bør unngås hvis mulig.

I 2017 ble det satt en konsernovergripende målsetning på sorteringsgrad over 90 prosent. Dette er en ambisiøs målsetning, men det er tydelige forbedringer i 2018 sammenlignet med 2017. Det er utfordrende å

måle sorteringsgrad over flere regioner, da definisjonen på sortering vil avhenge av tilgjengelige avfallshåndteringsmetoder lokalt. For eksempel vil blandet avfall kunne defineres som sortert hvis alt blandet avfall uansett går til forbrenning. Derfor rapporteres det en beregnet sorteringsgrad som baserer seg på andel sortert hos selskapet dividert på total mengde avfall.

I 2019 vil fokuset på sorteringsgrad fortsette og det oppfordres til at de enkelte Moelven-enhetene viderefører dialog med de ulike lokale avfallshåndteringsselskapene, og utfører tiltak for å redusere mengde avfall med et spesielt fokus på avfall som blir deponert. ●

Informasjonstavle på avfallstasjonen hos Moelven Limtre AS i Moelv

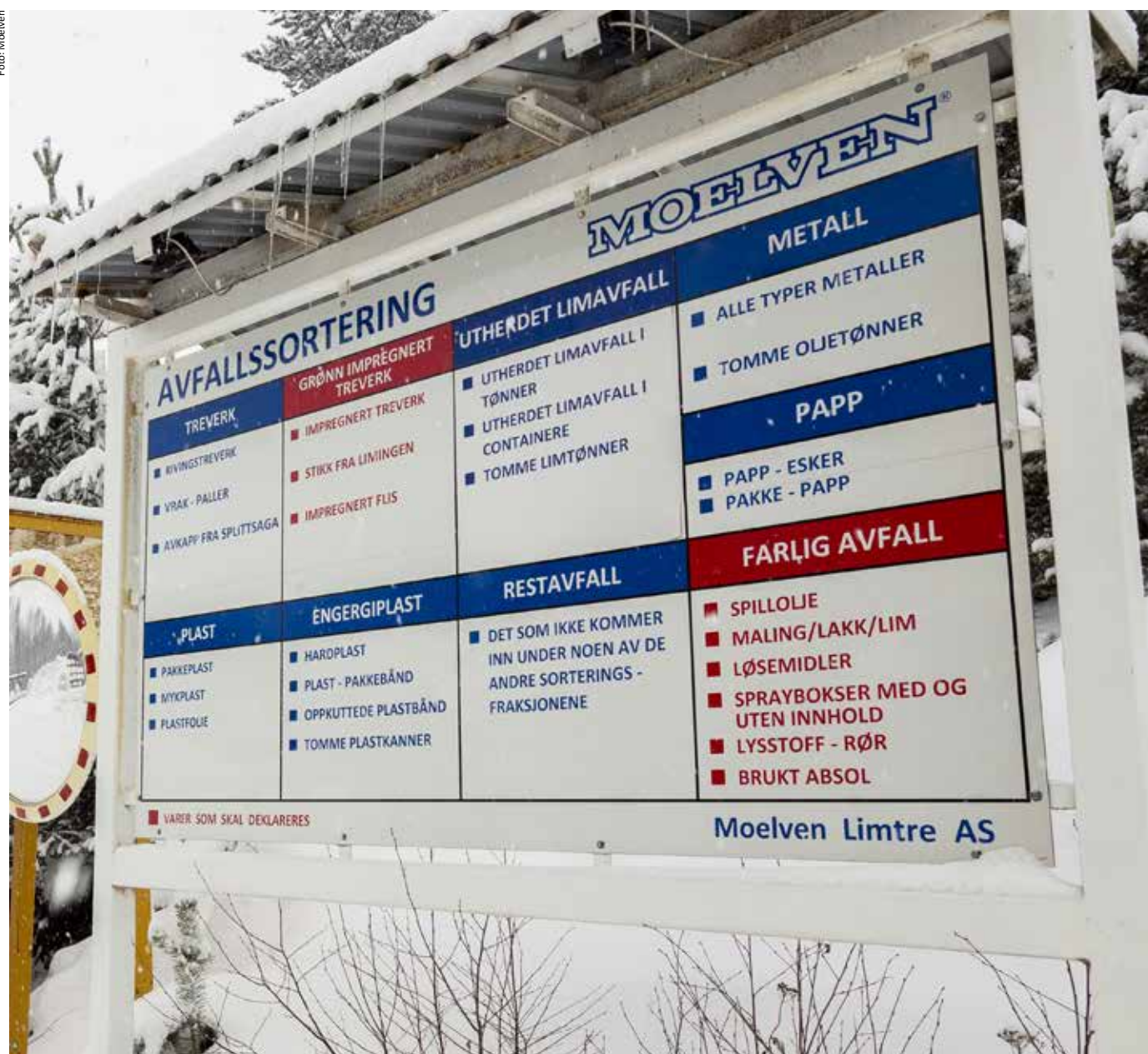

Foto: Moelven

A photograph of a child's hand reaching up towards a stack of wooden blocks in a playroom. The scene is dimly lit with warm, golden light filtering in from the left, creating a soft, hazy atmosphere. In the background, a glass display cabinet holds various toys, including a doll and a basket. A large, semi-transparent purple circle is overlaid on the center of the image, containing the text 'Mennesket i fokus'.

Mennesket i fokus

Moelvans misjon er å skape gode rom som er estetisk vakre, samt funksjonelle og trygge. Vi setter kunden og sluttbrukeren av våre produkter og tjenester i fokus.

– Fantastisk å bidra til at alle skal komme hel hjem

For Malin og Kim er HMS en viktig del av hverdagen, og slik mener de det må være for alle ansatte i Moelven.

– JEG SYNES SELSKAPET jobber bra med HMS (helse, miljø og sikkerhet) og opplever at vi har kommet langt på dette området, sier Kim Nilsson.

Han er produksjonsarbeider hos Moelven Byggmodul AB i Kil i Sverige, samt verneombud og medlem av konsernets sikkerhetskomité. Som en del av det styrende organet for HMS-arbeidet i Moelven, er Kim med på å beslutte hvilke krav som skal gjelde og hvilke tiltak som skal gjennomføres.

– Vi skal ikke ha en eneste skade i Moelven og for å nå det målet må vi ha kontinuerlig fokus på sikkerhet. Jeg syns det er både givende og gøy å være med på dette arbeidet, sier Kim og får støtte av Malin Karlsson:

– Vi blir jo rett og slett varme om hjertet når vi ser at både ansatte og ledere tar eierskap til HMS, og på den måten er med på å sørge for at vi alle kommer hel hjem.

– Ta ansvar selv

Malin jobber som arbeidsmiljøingeniør hos Byggmodul i Sverige, og er dermed HMS-ansvarlig i bedriften som leverer ulike moduler til byggemarkedet. Hun er også med i fagforum for HMS, som gir anbefalinger til

sikkerhetskomiteen. Både hun og Kim er tydelige på hva som er det viktigste for at vi skal unngå ulykker og skader:

– Hver og en av oss må ta ansvar for å jobbe smart og på en sikker måte. Ved å stoppe opp og tenke i tre sekunder før vi skal utføre nye arbeidsoppgaver, og gi tre sekunder til en kollega som skal gjøre noe risikofyllt, kan vi skape en enda tryggere arbeidsplass.

Malin og Kim brenner sterkt for HMS, men de tror også at det tydelige fokuset på dette området har blitt tatt godt imot av de andre ansatte. For selv om selskapet ser en bedring når det kommer til antall skader, har vi fortsatt for mange. De trekker frem at HMS er et felt der det finnes mye teori, men utfordringen ligger i å få sikkerhetsarbeidet til å alltid ligge fremst i pannebrasken på hver og en medarbeider.

– Vi må øke bevisstheten, kompetansen og kunnskapen om HMS hos både ansatte og ledere. Det handler om å omsette teori til praksis og følge opp innrapporterte forhold over lengre tid. Lykkes vi med det, vil vi redusere antall skader, mener HMS-forkjemperne Malin og Kim. ●

SIKKERHETSKOMITEEN

Består av konsernsjefen, divisjonssjefene for Timber, Wood og Byggsystemer, HR-direktøren og to tillitsvalgte.

Møtes seks ganger i året og er det styrende organet for HMS-arbeidet i Moelven.

FAGFORUM FOR HMS

Består av HMS-ressursene fra Timber-, Wood-, og Byggsystemer-divisjonen, samt HR.

Arbeidsgruppe som gir anbefalinger til sikkerhetskomiteen.

HMS er det aller viktigste

– Vår førsteprioritet i Moelven er HMS. Vi skal ha en trygg og sikker arbeidsplass der alle kommer hel hjem, både fysisk og psykisk. Det er det aller viktigste, sier Anne Cathrine Amdahl, HMS-sjef i Moelven.

Bedriften jobber aktivt med å redusere antall skader og skal i fremtiden fokusere enda mer på å dele erfaringer og jobbe forebyggende, forteller hun.

– Vi skal alle sammen dra nytte av å være en del av Moelven-konsernet og lære av hverandre. Vi skal gjøre ting «the Moelven way», sier HMS-sjefen og utdyper:

– Vi skal bli et selskap som andre bedrifter ser opp til, fordi vi bryr oss om hverandre, strekker oss lengre og gjør ting enda bedre og sikrere.

Foto: Moelven

«Vi skal ikke ha en eneste skade i Moelven og for å nå det målet må vi ha kontinuerlig fokus på sikkerhet.»

Kim Nilsson

Hver enkelt ansatt må ta ansvar for å jobbe smart og på en sikker måte, blant annet ved å bruke nødvendig verneutstyr.

Kim Nilsson og Malin Karlsson brenner for at alle ansatte skal ha det bra på jobb, og komme hel hjem.

Mennesket i fokus

Moelvans misjon setter kunden og sluttbrukeren av selskapets produkter og tjenester i fokus. Misjonen handler om at Moelven skaper både inne- og uterom som er estetisk vakre, samtidig som de er funksjonelle og trygge.

DET ER IKKE bare kundene og sluttbrukerne Moelven har et ansvar overfor. Moelven har også et ansvar overfor ansatte, leverandører, samarbeidspartnere og lokalsamfunnet.

Ansatte, leverandører og kunder har krav på en trygg og sikker arbeidsplass. Her er Moelvans etiske retningsslinjer og HMS-arbeid sentralt. Engasjerte og kompetente medarbeidere er viktig for Moelvans strategi for

langsiktig verdiskaping.

Moelvans produkter baserer seg i stor grad på fornybar skog, men det brukes også andre produkter og kjemikalier i bearbeidingen av materialet. Tilsatte produkter og kjemikalier kan potensielt ha en effekt på mennesker, og dette er videre dekket i kapitlet «Helsevennlig kjemikaliebruk». ●

MOELVENS MISJON

Vi gir folk gode rom

Foto: Eli Haugen Sandnes

De over 500 elevene ved Ytre Enebakk skole kunne høsten 2018 flytte inn i en splitter ny skole av tre, som er bra for både innemiljøet og klimaet. Bygget er tegnet av Planforum Arkitekter.

Moelven støtter Redd Barna

Moelven forlenger samarbeidet med Redd Barna og gir i 2018 som i 2017, 500 000 kroner for å hjelpe barn og unge med skolegang og utdanning i noen av verdens fattigste land.

Foto: Redd Barna

Helse, miljø og sikkerhet

VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en samlebetegnelse på arbeid med helsevern, miljøvern, arbeidsmiljø, sikkerhet og trygghet. Dette kapittelet tar i hovedsak for seg de delene av HMS som er tilknyttet menneskene, mens miljø dekkes i kapitlene «Vi har klimasmarte produkter og tjenester», «Helsevennlig kjemikaliebruk» og «Lokalmiljø».

Helse og sikkerhet er avgjørende for en bærekraftig verdiskaping. Dette gjelder ikke bare ansatte og innleid personell, men også kunder, leverandører og andre som berøres av Moelvns virksomhet. Det er derfor naturligvis et av områdene som har størst vesentlighet både for Moelven, og selskapets interessenter.

Policy og tilnærming

Moelven har et mål om 0 skader. Det ble gjennom kampanjen «Hel hjem» (gjennomført 2010-2015) satt et økt fokus på HMS og skadeforebygging. Uttrykket Hel hjem er videreført og er vel kjent hos alle i Moelven i dag. Det jobbes systematisk forebyggende gjennom deling av informasjon om hendelser, måling av resultater og kompetanseheving. Alle ansatte skal komme hele hjem fra jobben sin i Moelven!

I 2017 og 2018 gjennomgikk alle ansatte i Moelven et e-læringskurs innen HMS. Nyansatte og innleide skal gjennomføre kurset den første tiden de jobber i Moelven. I 2018 ble det lagt et større trykk på konsekvent lederskap og HMS-oppfølgning hos ledere. Utvikling og gjennomføring av kurs for alle arbeidsledere startet opp. Dette forventes sluttført Q1 2019.

Vi har et mål om å øke antallet registrerte nestenulykker og farlige forhold. Vi vet at ved å øke antallet rapporter, vil fokuset øke og vi har mulighet til å gjøre noe med forholdene før det oppstår en ulykke.

I 2018 hadde vi målsatt krav til antallet rapporterte hendelser til 1 pr ansatt/år. I tillegg hadde vi måltall på sykefraværet og H1 i konsernet.

Det overordnede ansvaret for HMS ligger hos øverste leder i det enkelte selskap. HMS er et tema på alle styremøter, informasjonsmøter med de ansatte, og hos konsernledelsen. HMS-arbeidet er i tillegg organisert med en egen sikkerhetskomite og et fagforum HMS.

Sikkerhetskomiteen består av konsernledelsen og representanter fra de ansatte. I fagforum HMS møtes representanter fra alle divisjonene, HMS-sjef og HR-sjef Sverige. I begge forumene diskuteres og behandles saker med konsernovergripende HMS-spørsmål, utveksling av erfaringer og hendelser. Det gjennomføres også sikkerhetsrevisjoner og ledelsesinspeksjoner i selskapene, hvor representanter fra andre selskaper ser på forbedringsområder, samt ivaretagelse av interne krav og myndighetskrav.

Moelven benytter i dag et felles system, fPortal, for rapportering av ulykker, nestenulykker og farlige forhold. Systemet bidrar til at man effektivt og enkelt kan rapportere hendelsene som oppstår, saksbehandle rapportene og ha en god oversikt over skadefrekvens, trender og konsekvenser av hendelsene som oppstår. Systemet er et viktig hjelpemiddel for hvert enkelt selskap i arbeidet med å identifisere, iverksette og følge opp forbedringstiltak, for å nå målet om 0 skader. I 2018 startet arbeidet med å finne et nytt styringssystem for HMS og kvalitet. Målet er at hele Moelven skal få et helhetlig verktøy og jobbe mer effektivt og systematisk med HMS.

Hvert selskap har sin egen HMS-håndbok som alle ansatte har. Den er laget på en mal fra konsernet, men inneholder retningslinjer og rutiner som er gjeldende for det enkelte selskap. I tillegg benytter Moelven Workplace som plattform for elektronisk deling av informasjon, spørsmål og innspill til forbedringer.

Et trygt og godt arbeidsmiljø er vesentlig for å redusere sykefraværet. Moelven arbeider systematisk med helsefremmende og trivselsskapende arbeid for å forebygge sykefravær hos våre ansatte. Hvert andre år gjennomføres en medarbeiderundersøkelse som brukes aktivt i dette arbeidet. Ved nyinvesteringer av produksjonsutstyr vektlegges HMS. Ved sykefravær har vi tett oppfølging av ansatte, med dialog og vurdering av restarbeidsevne. Helseforsikringen for alle ansatte bidrar til at de som trenger det får raskere behandling, og dermed kommer raskere tilbake i arbeid.

Evaluering av resultater

Det er dessverre fortsatt for mange som skader seg på jobb i Moelven. I 2018 var det 64 skader som var så alvorlige at skaden medførte fravær. Dette ga oss en H1-verdi (antall skader med fravær per million arbeidede timer) på 10,9. Selv om dette er en reduksjon fra 2017 (12,4) er hver skade en skade for mye. Resultatet for H2 (antall skader med og uten fravær per million arbeidede timer) ble i 2018 på 41,2. Dette tilsvarer totalt 241 persons skader. Dette er en utvikling i riktig retning fra 2017, hvor H2 var 43,5 og det var totalt 257 persons skader.

Framover vil vi ha større fokus på H2, da vi mener dette gir et bedre bilde av skadestatistikken i Moelven. Å unngå de alvorlige skadene er naturligvis viktig, men vi ønsker også å unngå alle mindre skader – selv om de

VI MÅLER PÅ

H1-verdi

(antall skader med fravær per million arbeidede timer)

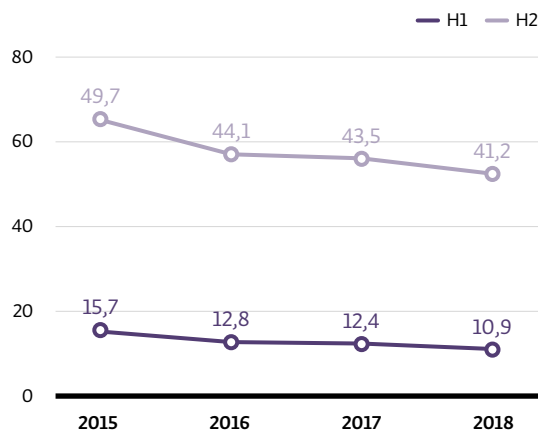
H2-verdi

(antall skader med og uten fravær per million arbeidede timer)

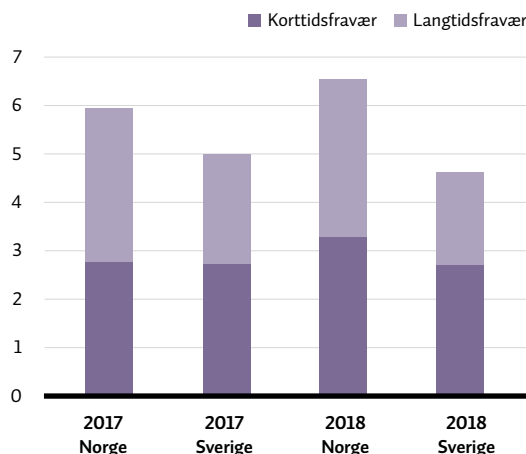
Antall registrerte hendelser

Sykefravær

Utvikling av antall skader 2015-2018

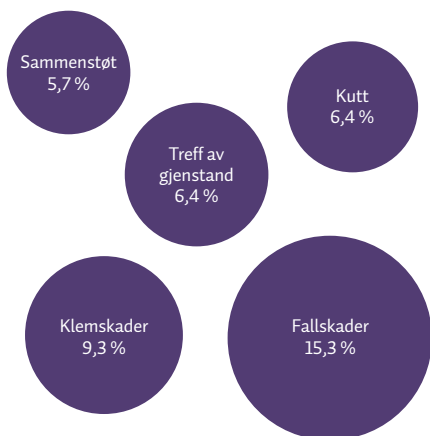

Sykefravær i Moelven

ikke fører til fravær.

Skadene som oppstår i Moelven skjer i alle divisjoner. Rapporteringssystemet kan benyttes til å sortere blant annet på kategori, hvem som er berørt, mulig årsak, skadeklasse og type hendelse. Dette gjør at vi enkelt kan få oversikt over trender. Av de hendelsene (ulykker, nestenulykker og farlige forhold) som er rapportert i Moelven, er fordelingen slik på type hendelse:

Sykefraværet i Moelven har holdt seg stabilt de siste tre årene. Selv om det jobbes systematisk på området, har vi ikke lyktes med å redusere sykefraværet. Det langsiktige målet for strategiperioden er et sykefravær i 2021 på < 4 prosent.

Resultatene for Norge og Sverige var noe ulike, hvor Norge både har et høyere langtids- og korttidsfravær i både 2017 og 2018.

Som et ledd i arbeidet for økt fokus på HMS, gjennomfører vi flere kurs for våre ansatte. Lovpålagte kurs, som bl.a. kurs i varme arbeider, industrivern og byggarbetsmiljøsammordnere, gjennomføres i stor grad ute på det enkelte selskap. I tillegg til et HMS-kurs for alle ansatte, skal alle ledere, verneombud og medlemmer i arbeidsmiljøutvalg ha ytterligere kunnskaper om arbeidsmiljø. Dette ivaretas gjennom kurset «Bedre arbeidsmiljø» (BAM) som dekker det lovpålagte kravet til HMS-opplæring for denne gruppen ansatte. I 2018 gjennomførte 29 ansatte BAM-kurset i regi av Moelven.

Arbeidet med kurs for arbeidsledere med fokus på konsekvent lederskap og HMS, startet opp i 2018. Dette forventes sluttført Q1 2019, og skal bidra til enda større fokus på oppfølging av medarbeidere og et sikrere arbeidsmiljø. ●

AMBISJONER

- ▶ H1 < 5 i 2021
- ▶ H2 < 20 i 2021
- ▶ Sykefravær < 4 % i 2021
- ▶ 4 200 risikorapporter

RESULTATER

- ▶ H1: 10,9
- ▶ H2: 41,2
- ▶ Sykefravær = 5,53 %
- ▶ 2 844 risikorapporter

TILTAK

- ▶ Økt ressursbruk
- ▶ Systematisk arbeid
- ▶ God sikkerhetskultur
- ▶ Fokus på lederskap og medarbeiderskap

Engasjerte og kompetente medarbeidere

VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven er en stor arbeidsgiver med 3 514 ansatte, og det er viktig at de ansatte har en arbeidsplass hvor de trives og får muligheten til å utvikle seg. Dette er naturligvis viktig for de ansatte, men det er også viktig for Moelven da det er klar sammenheng mellom medarbeidertilfredshet og Moelvns resultater.

Moelven er også avhengig av å være en attraktiv arbeidsplass for morgendagens talenter. Dette er avgjørende for å sikre langsiktig verdiskaping i en bransje som er under kontinuerlig endring gjennom effektivisering, produktutvikling og innovasjon i både produksjonsprosesser, nye produkter og tjenester, og ikke minst nye og klimasmarte anvendelsesområder for tre.

Policy og tilnærming

Konsernets personalidé er å støtte opp under medarbeidere som vil utvikles. Det kan komme til uttrykk på ulike måter. Et eksempel er Moelven Byggmodul AS i Moelv, som gjennom en internrekrutteringsprosess i 2018 ansatte en rekke teamledere som nå har en viktig rolle i å utvikle produksjonen av moduler videre. Sammen med et investeringsprogram for nye maskiner og ny teknologi jobber man aktivt med organisasjonen, informasjonsflyt og forbedringsarbeid i team.

Den viktigste medarbeiderutviklingen skjer i det vi alle gjør hver dag på jobb. Å jobbe sammen, dele kunnskap og jobbe strukturert og metodisk for å nå våre mål er det største utviklingspotensialet vi har. I tillegg driver Moelven et antall tematiske fora hvor medarbeidere møtes på tvers av enheter og land for å

løfte opp og spre kompetanse mellom medarbeidere innen samme fagområde.

I 2018 er det besluttet å utvikle en plattform for ledelse i Moelven. Med vår desentraliserte organisasjon er det viktig å bygge Moelvns kultur gjennom våre ledere. Plattformen er under utvikling og mange medarbeidere blir involvert i prosessen i 2019. Ny systematikk for oppfølging av både leder- og medarbeiderskap vil bli viktige verktøy for vår organisatoriske utvikling.

For å sikre rekruttering av nyutdannede mennesker deltar Moelven i to regionale traineeprogrammer, Higher ambition i Värmland og Trainee Innlandet med nedslagsfelt i nettopp Innlandet. Disse programmene rekrutterer kandidater med utdanning på mastergradsnivå og traineene har ofte administrative oppgaver på jobb. For å skape en karrierevei med utgangspunkt i mer operative stillinger har Moelven på egen hånd startet et traineeprogram som rekrutterer kandidater med utdanning fra høgskole (bachelorgrad), teknisk fagskole eller yrkeshøgskola.

Også på operatørsiden er det viktig å rekruttere gode og utviklingsorienterte, unge mennesker. I Norge benytter flere og flere enheter lærlingordningen. Den videregående opplæringsmodellen hvor ungdommen går et eller to år (i noen tilfeller tre år) på skolen, og utdanningen fortsetter to eller tre år i bedrift gir oss fantastisk flinke og allsidige medarbeidere etter bestått fagbrev. I Sverige har bl.a. Moelven Årjäng testet ut en lignende tilskuddsordning, Yrkesintroduksjonsavtalen, hvor bedriften får kompensasjon for å gi yrkesopplæring til en ung person. Ordningen er mye mindre omfattende enn den norske modellen, men kan fungere godt enkelte plasser.

Evaluerings av resultater

I 2018 hadde Moelven 31 lærlinger, hvilket er en økning på 35 prosent fra året før. Flesteparten av disse utdanner seg til fagbrev innen tømmer-, trelast, industrimekaniker- og produksjonsteknikkfaget. Totalt sett har vi stor bredde i Moelven og utdanner lærlinger innen kontor-, dataelektroniker-, automatiker-, elektriker-, logistikk-, limtre- og CNC-maskineringsfaget.

I Moelvns traineeprogram ble 10 medarbeidere ansatt med oppstart 1. september 2018. I tillegg har én trainee gjennom Higher ambition og to traineer gjennom Trainee Innlandet hatt sitt virke i en Moelven-enhet under deler av året.

AMBISJONER

- Engasjerte og kompetente medarbeidere

RESULTATER

- Traineeordning etablert i Norge
- 31 lærlinger

TILTAK

- Oppstart av traineeordning i Sverige

Moelvns lederutviklingsprogram har hatt et opphold i 2018 i påvente av nye strategiske grep rundt ledelse, men vårt arbeidslederprogram har blitt gjennomført med 24 deltakere i to kursomganger (vår/høst) i Sverige og et kurs i Norge med syv deltakere.

Et svært viktig kompetanseområde vi utvikler i Moelven, er kompetanse til å utføre sine arbeidsop-

pgaver på en sikker måte slik at både man selv og ens kollegaer kommer hel hjem. Ledelseskompetanse er sentral i det arbeidet. Derfor har både Timber- og Byggsystemdivisjonen gjennomført et HMS-kurs med fokus på konsekvent lederskap for alle ledere med personalansvar under 2018. Divisjon Wood har planlagt kurset i 2019. ●

Moelvns traineeprogram

I september 2018 startet Moelven opp sitt eget traineeprogram for 10 ungdommer med ingeniørutdanning fra høyskole eller teknisk fagskole. Under 18 måneder skal traineene jobbe og utvikles i noen av Moelvns enheter, samtidig som de følger et kompetanseutviklingsprogram som gir et stort nettverk og nyttig kunnskapspåfyll. Her møter vi to av dem:

Ahmed Nasrullah er trainee på «Det smarta digitala sågverket».

Som trainee på Moelven Valåsen får Ahmed Nasrullah jobbe med kunnskapsrike folk innenfor digitalisering og industri 4.0.

Han blir oppfordret til å utfordre i jobben sin, og får muligheten til det

gjennom digitaliseringsprosjektet «Det smarta digitala sågverket».

– Jeg synes Moelven er veldig innovativ innenfor trebransjen, og har selv hatt gleden av å være delaktig i et forsknings- og utviklingsprosjekt. Prosjektet fokuserer på å utnytte digitalisering og industri 4.0.

– Det som har vært ekstra morsomt er at det ikke bare er Moelven som driver det, andre aktører som RISE og RemaSawco er også involvert. Her har jeg fått treffe og jobbe med veldig interessante og kunnskapsrike folk. Prosjektet har ledet til to patentsøknader.

Navn: Ahmed Nasrullah

Utdanning- og utdanningssted:

Maskinteknikk (produksjon & industriell økonomi), KTH (Kungliga tekniska högskolan)

Alder: 23 år

Arbeidssteder: Modul 1 på Moelven Valåsen AB, Modul 2 på Moelven Industrier divisjon Timber

Steffen Engeland fikk stort ansvar tidlig i karrieren – ble teknisk sjef

Allerede første uken som trainee fikk Steffen Engeland sette i gang som prosjektansvarlig for nytt stopptidsregistreringssystem. Gjennom traineesamlingene blir han trygg på løsninger på utfordringer gjennom diskusjoner med traineer som har liknende oppgaver.

– Etter to måneder fikk jeg det fulle ansvaret som teknisk sjef/vedlikeholdssjef ved bedriften for en periode. Dette innebar blant annet å delegere arbeidsoppgaver til elleve personer, samt innkjøp av utstyr, verktøy og forbruksmateriell.

– Som trainee i Moelven får man veldig god mulighet til å øke kompetansen sin og utvikle karrieren sin raskt.

Navn: Steffen Engeland

Utdanning- og utdanningssted:

Maskiningeniør, bachelorgrad. NTNU i Gjøvik.

Alder: 24

Arbeidssteder: Moelven Eidsvold Værk AS

VIKTIGERE

Helsevennlig kjemikaliebruk

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven bruker kjemikalier i sin produksjon for å øke levetiden til enkelte produkter og materialer, og skape gode rom. Enkelte av disse kjemikaliene kan ha potensiell påvirkning på helse og miljø, men ved riktig bruk skal de ikke utgjøre noe fare i bruksfase.

Dette er et vesentlig tema for Moelven, da kjemikaliene kan innebære en risiko i produksjonen ved ukorrekt håndtering. Det er også et tema mange kunder og forbrukere er opptatt av, og det er derfor viktig for Moelven å informere åpent og tydelig om bruken av disse kjemikaliene for å skape trygghet hos sluttbrukerne samt å bidra til å sikre korrekt bruk av produktene.

Policy og tilnærming

Det er en selvfølge at alle relevante lover og forskrifter knyttet til kjemikaliebruk til enhver tid skal følges. I tillegg har Moelven følgende målsettinger:

- ▶ Moelven skal minimere påvirkningen på jord og vann ved i størst mulig grad å anvende miljøvennlige kjemikalier, oljer og lim.
- ▶ Moelven skal kun håndtere kjemikalier, oljer og lim på anviste plasser med godkjent innbygging eller lignende installasjoner for å minske konsekvenser av eventuell lekkasje.

Moelven er underlagt en rekke regulatoriske krav tilknyttet kjemikalie bruk. Det er spesielt et EU-direktiv som er gjeldende for Moelvns produkter, «Construction Products Regulations» (CPR), men også «Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals» (REACH) og «Biocidal Products Regulations» (BPR) er relevante. Disse regulatoriske kravene er innarbeidet i Moelven sine prosedyrer, og alle produktene som Moelven produserer skal følge kravene som fremkommer av disse direktivene.

Evaluerer av resultater

Også i 2018 er det gjennomført en konsernovergripende kartlegging av utvalgte kjemikalier og behandlingsprodukter som brukes i konsernet. Disse kjemikaliene og behandlingsproduktene ble utvalgt på bakgrunn av forbruk, potensielle helsepåvirkning, og interessent-dialog. Gjennom årets rapportering er det identifisert enkelte utfordringer i rapportering og konsolidering av tall. Dette gjelder hovedsakelig de tilfellene hvor kjemikaliene kjøpes inn som tørt råstoff, samt noe inkonsistens med hensyn til hvorvidt det er rapportert innkjøpt volum eller forbrukt volum. Disse problemstillingene vil bli adressert i 2019. ●

Impregnering

Kreosot

Moelven Limtre har i mer enn 20 år utviklet produsert og montert store bærekonstruksjoner i limtre. Limtre til bruer produseres i hovedsak med impregnert furu. I enkelte tilfeller impregneres bruene i tillegg med kreosot etter at all bearbeiding er ferdig. Dette skjer etter ønske fra kunden og gjennomføres av underentreprenører. Kreosot er et destillasjonsprodukt av steinkulltjære, og kreosotimpregnert limtre vil derfor lukte tjære. Behandlingen gir meget god holdbarhet og tilfredsstiller Statens Vegvesen sitt krav om at bruer skal ha 100 års levetid med et minimum av vedlikehold. Kreosot kan være helseskadelig. Risikoen er først og fremst til stede under selve påføringen av stoffet, siden faren øker ved eksponering gjennom hudkontakt

i kombinasjon med sollys. Moelven anbefaler derfor at alle som arbeider med og i nærheten av kreosot bruker solkrem for å redusere helserisikoen. Det er også knyttet andre helserisikoer og miljørisikoer til kreosot, men i den mengde og med det bruksområdet stoffet har i forbindelse med limtrebruer er disse risikoene minimale.

Cu-impregnerte produkter

Impregneringsvæsken som Moelven benytter til Cu-impregnering inneholder kobber (Cu). Kobber er et grunnstoff som finnes naturlig i jordsmonnet. Både for mennesker, høyerestående dyr og mange planter er kobber et livsnødvendig sporgrunnstoff. Det er kobber i kontakt med oksygen som gir trykimpregnerte materialer den karakteristiske grønnfargen. I form av løselige salter virker kobber allerede i små

mengder som en gift på lavere organismer som alger, sopp og bakterier, noe som gir materialene den svært gode motstanddyktigheten mot råte.

Små mengder av kobbersaltene i trykimpregnert tre vil vaskes ut under bruk. Dette vil imidlertid binde seg til det øverste jordlaget der konstruksjonen står, og forbli der. Det er da lite tilgjengelig for planter, dyr og mennesker. Overflatebehandling med en terrassebeis eller olje vil redusere denne utvaskingen.

For å ivareta menneskelig sikkerhet i konstruksjoner, holdbarhet og miljø, er Moelven er opptatt av riktig bruk av tre på rett sted. På den måten kan mengden kjemikalier som benyttes hele tiden minimeres.

Cu-impregnert tre avfall leveres til godkjent mottak, for eksempel kommunens miljøstasjon.

Navn	Beskrivelse	2018 (liter)	2017 (liter)
Impregneringsvæske	Bruksområde: Gir motstandsdyktighet mot fukt, råte og angrep av sopp og øker levetiden til produktet. Potensielle helsekonsekvenser: Moelvans Cu-impregnerte produkter inneholder grunnstoffet kobber (Cu). Utover dette inneholder produktene ikke tungmetaller. Moelven leverer også noe limtre basert på TMF-impregnerte materialer. Impregneringsvesken som benyttes inneholder ikke tungmetaller og består av organisk nedbrytbare antifungicider – soppdrepere. Det er ikke påvist negative helsekonsekvenser ved riktig bruk av de trykkipregnerte produktene som leveres av Moelven.	956 890	983 430*
Maling, grunning og beis	Bruksområde: Maling, grunning og beis er både estetisk pent og gir motstandsdyktighet mot fukt, råte og angrep av sopp og øker levetiden til produktet Potensielle helsekonsekvenser: Moelven kan male, grunne og beise produkter mer effektivt og i et tryggere miljø sammenlignet med maling etter installasjon. Det er derfor vurdert at industriell påføring av maling, grunning og beis har reduserer helsepåvirkning sammenlignet med behandling på stedet.	2 150 519	2 357 627
Brannimpregnering	Bruksområde: Moelvans unike Fireguard-impregnering gir motstandsdyktighet og passiv beskyttelse mot brann. Brukes på både innvendige og utvendige produkter. Potensielle helsekonsekvenser: Produktet er dokumentert som et miljøvennlig impregneringsmiddel og fyller kravene til EUs Byggeverdirektiv og avfallshåndteres som vanlig trevirke. Fireguardvæsken inneholder ikke bromforbindelser eller borsyre, som er på prioritetslisten under Reach. Det utåndes ikke helsefarlige kjemikalier under bruk eller ved brann.	100 300	147 580
Lim	Bruksområde: Lim brukes som bindingsmiddel i mange produkter, for eksempel limtre. Moelven bruker hovedsakelig MUF (melamin-urea-formaldehyd) og noe PRF (fenol-resorcinol-formaldehyd) i limtre. Alt limtre merkes etter hvilket type lim som er brukt. Potensielle helsekonsekvenser: Moelven bruker i stor grad lim produsert av olje som ikke stammer fra fossile kilder, og har dermed lav miljøpåvirkning. Ved riktig bruk av limtre er det ingen helsekonsekvenser for brukeren.	5 215 990	6 801 258
Osmo	Bruksområde: Osmo er et trebehandlingsprodukt basert på naturlige olje og vokser. Oljen trenger inn i treet og beskytter fra innsiden. Voksen lager en elastisk, mikroporøs overflate som beskytter treet mot utvendig påvirkninger, og på den måten bevarer treet sitt naturlig utseende og blir beskyttet. Potensielle helsekonsekvenser: Det er ingen kjente potensielle helsekonsekvenser i bruk av Osmo. Det består av solsikke, soya, linse og tistelolje, og er godkjent for bruk i kontakt med næringsmidler.	10 040	6 869*

*) Det er avdekket feil i rapporteringen for 2017, og tallene har blitt korrigert.

AMBISJONER

- Moelven skal, så langt det lar seg gjøre, bruke helse- og miljøvennlige kjemikalier

RESULTATER

- Hovedgruppene av kjemikalier er kartlagt

TILTAK

- Videreføre og forbedre kartlegging av kjemikaliebruk og kontinuerlig arbeide for å minimere bruken, samt å utrede alternativer

Bedre helse med interiørprodukter i tre hjemme

Innred hjemmet ditt med tre, så får du skogens helsefordeler med på kjøpet.

Skogbading kaller japanerne det, når folk flykter fra byen til en fredeligere tilværelse i skog og mark. I skogen får de avkobling fra stressende innbokser, masete trafikk og milelange køer.

Forskning viser at det er sunt å oppholde seg i skog og mark, og mange opplever at møtet med skogen gir dem indre ro. Men visste du at det også er forskningsmessig bevist at de samme helsegevinstene følger med når du innreder med tre hjemme?

Beroligende effekt

Et treårig europeisk forskningsprosjekt viser hvordan trematerialer suger opp og avgir fukt, og dermed er med på å skape et bedre innneklima. Et eksempel på dette er når vi koker mat, da vil treproduktene i huset være med og regulere fuktigheten i rommet. En annen helsegevinst er treets evne til å holde på og sirkulere varme. Treprodukter er derfor energibesparende.

Rapporten viser også at treprodukter har en beroligende effekt på stress. Forskere ved Norsk Treteknisk institutt, har studert hvordan pasienter på et sjukehus reagerte ulikt når de hadde utsikt mot trær, mot at de bare hadde hvite vegger. I de tilfellene hvor pasientene så trær, opplevde de min-

dre stress og ble raskere friske.

Yrsa Cronhjort, arkitekt og koordinator for Wood2New, ved Aalto University i Finland har forsket på oppfatningen av treprodukter verden over, og til forskning.se sier hun:

– Tre oppfattes som naturlig, og møbler i tre blir foretrukket for sine beroligende egenskaper. 90 prosent av de spurte svarer at tremøbler gir bedre akustikk og et bedre innneklima.

Ta naturen med hjem

Moelvns interiørprodukter er laget av 100 prosent tre i høy kvalitet. Kun vannbaserte og miljøvennlige produkter benyttes ved overflatebehandling. Derfor ivaretar våre interiørprodukter treets helsemessige egenskaper. Et eksempel på et produkt hvor vi har hatt fokus på dette er den nye Sjøbodserien som ble lansert høsten 2018. Sjøbodserien kommer i fem nye farger, noe som gjør at panelet egner seg like godt i et moderne hus som i en hytte. Å innrede med trepanel er både trendy og helsemessig smart.

Med Sjøbodpanel får du mer enn et tidsriktig uttrykk, du får også med deg de beste egenskapene fra naturen hjem.

Lokale verdier

Røntgensortering av tømmer gjør at Moelven Våler og Moelven Valåsen kan bruke hver enkelt tømmerstokk til det den passer best til. Det fører til mindre svinn og er enda mer bærekraftig.

Skaper nye lokale verdier

– Vi er nok litt kjerringa mot strømmen. Det er langt mellom nyetableringer som denne innen treforedlingsbransjen. For oss betyr dette økt verdiskaping fra lokale ressurser.

DET SIER LARS STORSLETT, direktør for det nyetablerte selskapet Moelven Pellets AS. I 2018 besluttet Moelven å investere 270 millioner kroner i en ny pelletsfabrikk og et nytt bioenergianlegg på Sokna utenfor Hønefoss. Det nye anlegget blir fullintegret i sagbruket Moelven Soknabruket AS, og det er nøkkelen til å skape nye arbeidsplasser og nye verdier fra skogressursene i regionen.

– Da vi lanserte planene kjente jeg at dette var en merkedag, både for meg personlig og Moelven som selskap. De siste årene har vært preget av langt flere nedleggelser i bransjen enn slike storsatsninger. Sist Moelven bygde noe helt nytt fra bunnen av var i 1978, så det er klart vi er stolte av å skape et nytt industrikapittel for Moelven, sier Storslett.

Fabrikken skal stå ferdig i 2020, og byggearbeidet og rekrutteringen av opptil 10 nye stillinger startet på slutten av 2018.

– De nye arbeidsplassene betyr mye for lokalsamfunnet. Ved hjelp av pelletsfabrikken og den integrerte bioenergiforsyningen med Moelven Soknabruket styrker vi tilstedeværelsen og moderniserer avtrykket vårt i regionen for mange tiår framover, sier Storslett.

Korteste verdier

Moelven Soknabruket AS er ett av de største sagbrukene i Norge, og når halvparten av tømmerstokken blir til trelast og den andre delen blir fiberprodukter (treflis), så snakker vi om store volum som ikke blir trelast. Disse er Moelven avhengige av å få solgt, og ved å starte pelletproduksjonen tar selskapet et grep i egen regi for å øke

verdien på restråstoffet fra sagbruksdriften.

– For Moelven er det viktig å utnytte tømmeret vårt til det fulle. Vi forvalter en fornybar naturressurs, og forplikter å bruke den best mulig. Derfor utgjør pellets- og bioenergisatsningen på Sokna en meget bærekraftig og lønnsom måte å forvalte restråstoffet på. Her skaper vi nye verdier av lokale ressurser – både i form av tømmer og arbeidskraft, forklarer Storslett.

Innovativ satsning

Enova bidrar med 66 millioner kroner til satsningen på Sokna. Dette skyldes at det blir tatt i bruk løsninger og teknologi som aldri før er prøvd i et nordisk klima. En stor del av den totale investeringen er et helt nytt bioenergianlegg som både forsyner sagbruket og pelletsfabrikken med energi, og sammen med blant annet ny tørketeknologi så muliggjør det termisk optimalisering av produksjonsprosessene. Det betyr kort fortalt at energien som ellers ville gått til spille fra sagbruket brukes i produksjonen av pellets. Beregninger viser at man med dette grepet vil redusere energibruken i pelletsproduksjonen med opptil 37 prosent.

– Det haster med å utvikle og ta i bruk nye klimaløsninger. Det gjenstår mye arbeid med å bytte ut fossil energi med fornybare energibærere. Restproduktene fra norsk skog er en del av løsningen. Teknologien som demonstreres her gjør produksjonen av hvit trepellets både billigere og mer energieffektivt. Dette er grønn konkurransekraft i praksis, uttalte statssekretær Atle Hamar fra Klima- og miljødepartementet under lanseringen av planene på Sokna. ●

«For Moelven er det viktig å utnytte tømmeret vårt til det fulle. Vi forvalter en fornybar naturressurs, og forplikter å bruke den best mulig.»

Lars Storslett

▲ Fra venstre:

Lars Storslett, Moelven Virke og Moelven Pellets

Morten Kristiansen, konsernsjef Moelven Industrier ASA

Atle Hamar, statssekretær Klima- og miljødepartementet

Roar Hugnes, seniorrådgiver Enova

Atle Nilsen, direktør Moelven Soknabruket AS

◀ Ved å starte pelletsproduksjon tar Moelven grep for å øke verdien på restråstoffet fra sagbruksdriften.

VIKTIGST

Økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven opererer i mange små lokalsamfunn i Norge og Sverige der vi ofte er en viktig arbeidsgiver og bidragsyter i den lokale økonomien. Hvordan vi velger å organisere og drive vår virksomhet vil ha direkte ringvirkninger på lokalsamfunnene, og vi er også avhengig av å ha gode relasjoner med våre lokalsamfunn for å tiltrekke oss de riktige menneskene, og fungere med våre omgivelser. Det er viktig at vi har et bevisst forhold til rekruttering, økonomiske bidrag og lokale innkjøp og kontrakter. Dette aspektet er spesielt viktig der vi er en stor bidragsyter i lokalsamfunnet.

Policy og tilnærming

Moelven består av 36 produksjonsselskaper fordelt på 45 produksjonssteder i Norge og Sverige. Felles for de fleste av produksjonsselskapene, er at de befinner seg geografisk i rurale områder i tett tilknytning til skogen og historiske anløp for tømmer. Bedriftene er ofte viktige hjørnesteinsbedrifter i sine områder. Moelvns virksomheter skaper ringvirkninger for underleverandører og resten av økonomien i form av omsetning, verdiskaping og skatte- og avgiftsbetaling. Moelven betaler selskapsskatt og arbeidsgiveravgift, og de ansatte betaler inntektsskatt. Det samme skjer hos underleverandørene. Til sammen blir dette bedriftenes og konsernets samfunnsbidrag.

Evaluerer av resultater

Ved å benytte NHOs beregningsnøkkel for samfunnsbidrag kan man finne et estimat for en bedrifts direkte bidrag av skatter og avgifter. Beregninger viser at den samlede verdiskapingen for Moelvns norske virksomheter i 2018 var NOK 2 142,2 millioner, og for de svenske selskapene NOK 2 377,2 millioner.

Skatte- og avgiftsbidraget fra de norske selskapene var 453,4 millioner, etter fratrekk av offentlig tilskudd. Tilsvarende for de svenske selskapene var NOK 514,6 millioner.

Tallene til høyre er beregnet ved hjelp av NHOs samfunnsbidragskalkulator. Utregningen er gjort ved å samle Moelvns samlede omsetning, vareinnsatsen, skatt på alminnelig inntekt, innbetalt arbeidsgiveravgift, samlet innbetalt forskuddstrekk av ansattes lønn, og fratrasket offentlig tilskudd.

Tallene er samlet fra Moelvns norske og svenske selskaper, og er for de svenske selskapene omregnet til NOK (per 31.12.18.) Siden de to landene har ulike skatte- og avgiftssystemer, og tilgang til ulike markeder, er det naturlig nok en viss usikkerhet knyttet til tallene. Beregningen viser kun de direkte skatter og avgifter som konsernet tilfører. Modellen tar ikke med sekundær- og tertiæreffekten (ringvirkningene) som Moelven bidrar med. For Moelven er multiplikatoreffekten vesentlig da konsernets enkeltelskaper, spesielt innen divisjonene Timber og Wood, hovedsakelig tilhører mindre samfunn i rurale områder. Ansatte benytter sin inntekt til å kjøpe varer og tjenester, og underleverandører med sine ansatte står i neste omgang også for betydelig verdiskaping og skattebetalinger. Moelven legger vekt på å gjøre lokale innkjøp der vi kan, og å skape lokale arbeidsmuligheter. Flere av Moelvns selskaper er viktige «hjørnesteinsbedrifter» som bidrar vesentlig til arbeidsplasser og næring i denne typen områder. Her forsterkes betydningen av ringvirkningseffektene da det er vanskelig å finne alternativ verdiskaping lokalt. ●

HVA KAN SKATTE- OG AVGIFTSBIDRAGET FRA MOELVEN GI?

1 977

sykepleiere

9 179

elevplasser på grunnskolen

10 193

meter tofeltsvei

SUM SKATTE- OG AVGIFTSBIDRAGET 2018

968,4

millioner NOK

Land	Norge	Sverige	Øvrige*	Total
Omsetning	8 844,5	8 893,3	183,1	17 920,9
Selskapsskatt	75,5	67,4	0,3	143,3
Sum innbetalt AGA	124,6	233,6	0,0	358,3
Innbetalt skatt på lønn	255,1	214,5	0,0	469,6
Offentlige tilskudd	1,9	0,9	0,0	2,8
Antall ansatte	1 696,0	1 796,8	31,0	3 523,8
Skatte- og avgiftsregnskapet	453,4	514,6	0,3	968,4

AMBISJONER

- Skape flere lokale arbeidsplasser

RESULTATER

- Estimert skatte- og avgiftsbidrag på NOK 968,4 millioner i 2018

TILTAK

- Videreutvikle kartleggingen av økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet

Lokalmiljø

VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven har over 20 forbrenningsanlegg, som produserer energi til produksjon og videresalg av biomasse. Dette defineres som fornybar energi, men har likevel en påvirkning på lokalmiljøet ved utslipp av blant annet svevestøv, NOx og CO.

Moelven påvirker også lokalmiljøet gjennom for eksempel transport og vannforbruk. Vann brukes til overrisling av tømmer for at tømmeret ikke skal tørke ut og bli skadet under lagring.

Policy og tilnærming

Moelven påvirker lokalmiljøet gjennom flere aktiviteter, som energiproduksjon i forbrenningsanlegg, transport, avfallshåndtering og vannforbruk.

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende beskrevet:

- ▶ Moelven skal være en naturlig del av lokalsamfunnet, og bidra til økonomisk verdiskaping
- ▶ Moelven skal aktivt arbeide med å redusere sin lokale miljøpåvirkning gjennom et fokus på kontinuerlig forbedring
- ▶ Moelven skal ikke ha noen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning

Evaluerer av resultater

Som for 2017, har Moelven fortsatt kartleggingen av bioenergianlegg og utslipp tilknyttet disse. I 2018 ble det identifisert at Moelven eier 28 kjeler som varierer i størrelse mellom 1 MW og 15 MW, med et snitt på ca. 8 MW. Disse forbrenningsanleggene bruker i hovedsak biomasse for å produsere bioenergi.

Det er også kartlagt gjennomsnittlig konsentrasjon av vesentlige avgasser. Da dette er punktmålinger

tatt på ulike perioder av året, vil det være en naturlig variasjon i disse. Likevel er det mulig å se at snittet på CO-utslipp er redusert kraftig. Høye CO-verdier er et tegn på at forbrenningsprosessen ikke er optimalisert, og reduksjonen anses derfor som svært positiv fra både et miljø- og finansielt perspektiv.

Moelven har hverken i 2018 eller i 2017 hatt noen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning som har ført til bøter. ●

Utslipp – Snitt konsentrasjon (PPM)	2018	2017
NOx	155	136
PM / Støv	97	99
CO	225	1 327

Forbrenningsanlegg	2018	2017
Forbrenningsanlegg – total installert kapasitet (MW)	192	NA
Gjennomsnittlig kapasitet per anlegg (Kjel 1 + Kjel 2) (MW)	8	5
Antall rapporterte kjeler	28	24

Tømmer er et rent og naturlig råstoff, men lagring av større mengder tømmer eller rest-råstoff på et begrenset område kan gi en uønsket punktbelastning fra enkelte stoffer på grunn av avrenning. Moelven er derfor opptatt av å sikre at lagringsplassene er forsvarlig opparbeidet og drenert.

AMBISJONER

- ▶ Redusere emisjoner av NOx, SOx, og CO

RESULTATER

- ▶ Ingen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning i 2018, som har ført til bøter

TILTAK

- ▶ Utvide kartleggingen av lokal miljøpåvirkning

VIKTIGST

Vi er en pålitelig partner

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Pålitelighet er en av våre grunnverdier, Moelven skal være et selskap man kan stole på. At Moelven er en pålitelig partner er derfor etablert som en grunnforutsetning for bærekraftstrategien og skal ligge til grunn for alle aktiviteter.

Moelven er bevisst sitt forhold til antikorrupsjon og konkurranselovgivning i alle sammenhenger og på alle nivåer i konsernet.

Moelven anser antikorrupsjonsarbeid og overholdelse av konkurranselovgivning å være en vesentlig del av arbeidet for å oppnå en langsiktig bærekraftig utvikling. Dette minimerer risikoen for å komme i en situasjon som påvirker omdømme eller økonomi negativt.

Policy og tilnærming

Antikorrupsjon og etikk er en sentral del av Moelvens konsernstrategi. Et godt og pålitelig omdømme er avgjørende for vår forretningsvirksomhet og skal sikre troverdighet overfor våre kunder, leverandører og andre interessenter, og bidrar til at vi oppfattes som en attraktiv arbeidsgiver.

Moelven tar avstand fra all form for korrupsjon og urettmessige tiltak som hindrer fri konkurranse og markedsbalanse. I konsernets forretningsvirksomhet skal det alltid holdes en sunn, etisk og moralsk profil overfor medarbeidere, kunder, leverandører og andre forretningsforbindelser, noe som innebærer at de ansatte hverken skal ta imot eller gi bestikkelser eller andre fordeler for forretningsmessig eller personlig vinning.

I arbeidet med å forankre en helhetlig holdning til antikorrupsjon i Moelven, er det på et overordnet nivå utarbeidet etiske retningslinjer som skal ligge til grunn i deres virke og en beskrivelse av prosedyrer som skal følges dersom uønskede hendelser oppstår. De etiske retningslinjene og Moelvens holdning til konkurranselovgivning er kommunisert til selskapsledere, salgs- og markedsapparat, samt økonomisjefer i fysiske møter, og i tillegg gjort kjent blant de øvrige ansatte.

I 2018 har personvern fått økt oppmerksomhet gjennom innføringen av EUs General Data Protection Regulation (GDPR). Moelven har oppdatert retningslinjer

EN AV VÅRE GRUNNVERDIER

Pålitelig

Moelven er til å stole på. Vi leverer til avtalt tid med riktig kvalitet. Det er sterkt fokus på åpenhet og ærlighet – det å innrømme svakheter og feil er grunnlaget for fremgang og troverdighet

Foto: Natasa Adzic

og rutiner knyttet til personvern slik at GDPR-kravene tilfredsstilles.

Innen konsernets virksomhet skal det ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisk tilhørighet, språk, legning, religion eller livssyn. Stillingsinnhold, ansvarsområde, kompetanse og arbeidsinnsats danner grunnlaget for lønnsfastsettelse, avansement og rekruttering. Det er kort og godt kompetansen som teller. Moelven skal videre legge forholdene til rette for personer med nedsatt funksjonsevne.

Moelven aksepterer heller ikke forhold hos leverandører eller kunders virksomhet som innebærer brudd på FNs menneskerettighetserklæring eller andre uetiske forhold som barnearbeid. I fjerde kvartal 2018 ble det startet forberedelser for å iverksette et prosjekt for å øke kontrollen med leverandørkjedens overholdelse av kravene Moelven stiller. Prosjektet vil bli gjennomført i 2019.

Fra 2016 ble de etiske retningslinjene inkludert som en del av ansettelsesavtalen ved nyansettelser. På denne måten sikres det at nyansatte gjør seg kjent med de etiske retningslinjene fra første dag. Som et tillegg i arbeidet med å etablere en felles etisk plattform hos de

ansatte, har også enkelte bedrifter i konsernet etablert egne retningslinjer, med lokale tilpasninger. Moelven Modus har for eksempel utviklet et eget e-opplæringsprogram, med tilhørende tester.

Moelven har også etablert retningslinjer og rutiner for varsling. Moelven ønsker å tydeliggjøre for alle ansatte at konsernet vil ha en bedriftskultur som er basert på åpenhet. Det skal være aksept for å ta opp bekymringer og kritikkverdige forhold, og de skal diskuteres og løses. Retningslinjene gir også rett på anonymitet og det er beskrevet.

Evaluering av resultater

I 2018 er det ingen rapporterte tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid i Moelven-konsernet. Dette er naturligvis tilfredsstillende resultater, men det er nødvendig å ha kontinuerlig fokus på temaet, og fortsette det eksisterende arbeidet.

Det er i 2018 ikke blitt rapportert om seksuell trakassering i konsernet.

Det har ikke blitt registrert behov for å iverksette spesielle tiltak utover etablerte rutiner for å sikre at de etiske retningslinjene overholdes. ●

I forbindelse med innføringen av EUs nye personvernforordning i 2018, er rutiner og retningslinjer knyttet til personvern revidert og tilpasset det nye regelverket.

Rutinene er felles for hele konsernet og gjelder all behandling av personopplysninger i Moelven for ansatte og andre som utfører arbeid eller tjenester for Moelven. Enhver som er ansatt eller håndterer personopplysninger hos Moelven har et individuelt ansvar og plikter for at opplysningene behandles etter gjeldende rutiner og regelverk. Regelverket er relativt omfattende, og det er derfor utarbeidet veiledninger for utvalgte områder. Det er også utnevnt personvernansvarlige på konsern-, divisjon- og selskapsnivå, samt en personvernaglig gruppe på konsernnivå.

GDPR

General Data Protection Regulation, er EUs forordning for personvern. Den trer i kraft 25. mai 2018.

Etter 25. mai 2018 er det dette som gjelder i all behandling av personopplysninger:

- Du skal ikke innhente personopplysninger som ikke er nødvendig
- All behandling skal ha et begrenset formål
- All behandling av personopplysninger skal være dokumentert
- Alle personopplysninger skal behandles og sendes på en sikker måte
- Sikkerhetsbrudd skal rapporteres i løpet av 72t
- Personopplysninger skal slettes når formålet er avsluttet

Personopplysninger er enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person

Eksempler på personopplysninger: Navn, kjønn, adresse, sosiale medier, konto, epost, IP-adresse, bilde, telefonnummer

- Personvernerklæring:** Moelven har sin personvernerklæring publisert på Moelvens sine webider
- Ansvaret:** Konsern og alle divisjoner og selskaper i Moelven har ulikt egen personvernansvarlig (PVA)
- Arbeidsforhold:** I et arbeidsforhold er ikke samtykke påkrevd dersom man skal behandle opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre arbeidsrelaterte plikter eller rettigheter
- Ansatte rettigheter:** Alle registrerte har rett til innsyn og korrigering av deres personopplysninger
- Ledelsens gjennomgang:** Ledelsen i det enkelte selskap skal hvert år og innen 15. februar gjennomføre gjennomgang for å sikre at rutinene etterleves, iverksette evt korrigerende tiltak, dokumentere all behandling (beholdningsoversikten)
- Konfidensialitet:** Personopplysninger om ansatte og kunder skal være oppbeholdt og kun tilgjengelig for personer som har behov for opplysningene i arbeidet sitt ("need to know")
- Databehandlere:** Ved bruk av databehandlere (tredjepart) skal det inngås databehandleravtale
- Avvik:** Ved avvik fra rutinene skal avvik meldes til nærmeste overordnede eller selskapets personvernansvarlig (PVA). Avviklige hendelser av sikkerhetsmessig betydning skal rapporteres til daglig leder og konsernets PVA
- Eigenkontroll:** Personvern skal være en integrert del av internkontrollen. Det skal opprettes en plan over egenkontrollaktiviteter
- Spørsmål:** Har du spørsmål om behandling av personopplysninger kontakter du nærmeste leder eller selskapets PVA

✓ Du kan lagre personopplysninger som er relevant for formålet

✓ Du kan benytte en tredjepart som databehandler dersom du inngår en databehandleravtale

✗ Du skal ikke behandle personopplysninger uten at det er dokumentert og har et relevant formål

✓ Det er lov å sende adressert brev og å ta kontakt med personer på telefon

AMBISJONER

- Ingen tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid

RESULTATER

- Ingen rapporterte tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid i 2018

TILTAK

- Videreføre eksisterende arbeid innen anti-korrupsjon og etikk
- Øke kontroll med leverandørkjedens etterlevelse av FNs menneskerettighetserklæring og Moelvens etiske krav

Moelven GRI Indeks - 2018

Global Reporting Initiative (GRI) er en nettverksbasert organisasjon, som står bak utviklingen av verdens mest brukte rammeverk for bærekraftsrapportering. GRI rammeverket inneholder prinsipper, tema og indikatorer som kan brukes av organisasjoner til å måle og rapportere økonomiske, miljømessige og sosiale prestasjoner.

Moelven rapporterer iht. rammeverket GRI Standards: Core option. Tabellen under presenterer Moelvens rapportering i forhold til retningslinjene i GRI Standards. For mer detaljer om GRI, se www.globalreporting.org.

GRI 102 - Management Approach

GRI §	Beskrivelse	Kilde (sidetall i årsrapport eller webside)
Beskrivelse		
102-1	Navn på selskapet	Konsernets årsrapport, Note 1 (s. 50)
102-2	Aktiviteter, merkevarer, produkter og tjenester	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 19-36)
102-3	Lokalisering av selskapets hovedkontor	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 22)
102-4	Lokasjoner hvor selskapet opererer	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 22-23)
102-5	Eierskaps- og selskapsform	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 21-22)
102-6	Markeder som dekkes	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 22-23)
102-7	Bedriftens størrelse	Konsernets årsrapport, Hovedtall (s. 18)
102-8	Informasjon om ansatte og andre arbeidere	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 18), Mennesket i fokus (s.46-56), Note 11, s. 74
102-9	Virksomhetens leverandørkjede	Klimafordele fra skogen (s. 24), Tar vare på naturressursene (s. 34-43)
102-10	Vesentlige endringer i størrelse, struktur, eierskap og leverandørkjede	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 19-23)
102-11	Føre-var-prinsippet	«Moelven bruker et føre-var prinsipp», se også konsernets Bærekraftsrapport 2017
102-12	Eksterne initiativ	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning - Innovasjon (s. 32-34), Konsernets Bærekraftsrapport 2018: Moelven og FNs bærekraftsmål (s. 7), Vi er en pålitelig partner (s. 64)
102-13	Medlemskap i bransjeforeninger og / eller nasjonale- / internasjonale interesseorganisasjoner	Konsernets årsrapport: Styrets årsberetning - Innovasjon (s. 32-34)
Strategi		
102-14	Uttalelse fra konsernsjefen	Vi bygger en bærekraftig framtid i tre (s. 3)
102-16	Verdier, prinsipper, standarder og normer for oppførsel	Konsernets årsrapport (s. 23), Bærekraft den røde tråden fra visjon til strategi (s.4), Vi er en pålitelig partner (s. 64)
Selskapsledelse		
102-18	Styresett	Konsernets årsrapport: Styrets årsberetning - Eierstyring og selskapsledelse (s. 21-22)
Interessent dialog		
102-40	Liste over interessent grupper	Vi lytter til våre interessenter (s. 11)
102-41	Kollektive avtaler Konsernets årsrapport:	Konsernets årsrapport: Note 3.25 (s. 59)
102-42	Definisjon og selektering av interessentgrupper	Vi lytter til våre interessenter (s. 11)
102-43	Tilnærming til interessentdialog	Vi lytter til våre interessenter (s. 11)
102-44	Hovedtema og bekymringer	Vi lytter til våre interessenter (s. 11)
Rapporteringspraksis		
102-45	Enheter inkludert i de konsoliderte økonomiske regnskapene	Konsernets årsrapport: Note 21 (s. 80)
102-46	Definere rapportinnhold og rammer for tema	Våre satsingsområder for bærekraft (s. 8)
102-47	Liste over vesentlige tema	Vår strategi (s. 13)
102-48	Endring av historiske data fra tidligere rapporter	s. 18, 21, 55
102-49	Endringer i rapportering	Vi skaper gode rom er fjernet som eget vesentlig tema.
102-50	Rapporteringsperiode	01.01.18-31.12.18
102-51	Dato for siste tilgjengelig rapport	2017
102-52	Rapporteringscyklus	Årlig
102-53	Kontaktpunkt for spørsmål om rapporten	Rune F. Andersen - rune-f.andersen@moelven.com
102-54	Påstand om rapportering iht. GRI Standards	Moelven GRI Index - 2018
102-55	GRI Index	Moelven GRI Index - 2018

Vesentlige tema

GRI §	Beskrivelse	Kilde (sidetall i bærekraftsrapport)	Utelatelse	Grunn til utelatelse	Beskrivelse av utelatelse
Klimasmarte produkter og tjenester - Energibruk i produksjon					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 21-22			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 21-22			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 21-22			
<i>GRI 302 - Energy</i>					
302-1	Energiforbruk i organisasjonen	s. 21, 24, 31			
302-2	Reduksjon i energiforbruk	s. 21			
<i>GRI 305 - Utslipp</i>					
305-1	Direkte klimagassutslipp (scope 1)	s. 18			
305-2	Indirekte klimagassutslipp - energi (scope 2)	s. 18			
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (scope 3)	s. 18			
305-5	Reduksjon i klimagassutslipp	s. 18			
Klimasmarte produkter og tjenester - Transport av varer					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 23			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 23			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 23			
<i>Moelven indikator</i>					
Transportregnskap		s. 23			
Klimasmarte produkter og tjenester - Klimafordeler i skogen					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 24			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 24			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 24			
<i>Moelven indikator</i>					
Under utvikling		NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Arbeid med fastsettelse av indikator pågår.
Klimasmarte produkter og tjenester - Klimasmart design					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 29-30			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 29-30			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 29-30			
<i>Moelven indikator</i>					
Under utvikling		NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Arbeid med fastsettelse av indikator pågår.
Klimasmarte produkter og tjenester - Produksjon av bioenergi					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 31			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 31			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 31			
<i>GRI 302 - Energi</i>					
302-1	Energiforbruk i organisasjonen	s. 21, 24, 31			
Tar vare på naturressursene - Bærekraftige materialer					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 37-38			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 37-38			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 37-38			
<i>Moelven indikator</i>					
PEFC og FSC sertifisering		s. 37-38	Fordeling av sertifiseringstype er ikke presentert	Informasjon ikke tilgjengelig	Rapporteringsrutiner vil bli utviklet i 2019

GRI §	Beskrivelse	Kilde (sidetall i bærekraftsrapport)	Utelatelse	Grunn til utelatelse	Beskrivelse av utelatelse
Tar vare på naturressursene – Ressursoptimalisering					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 40			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 40			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 40			
Moelven indikator					
Skurutbytte		s. 40			
Tar vare på naturressursene – Ressurseffektiv design og emballasje					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 41			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 41			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 41			
GRI 301 - Materialer					
301-1	Materialforbruk	s. 41, 12, 40			
Moelven indikator					
Under utvikling		NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Arbeid med fastsettelse av indikator pågår.
Tar vare på naturressursene – Avfallshåndtering					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 42-43			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 42-43			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 42-43			
GRI 306 - Avfall					
306-2	Typer avfall og avfallshåndteringsmetoder	s. 42-43			
Mennesket i fokus – Helse, miljø og sikkerhet					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 50-51			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 50-51			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 50-51			
GRI 403 - Helse, arbeidsmiljø og sikkerhet					
403-2	HMS-statistikk	s. 50-51	Yrkessykdommer, tapte arbeidsdager og statistikk fordelt på kjønn er ikke rapportert. Moelven rapporterer kun skadestatistikk for egne ansatte.	Informasjon ikke tilgjengelig	Rapporteringsrutiner vil bli vurdert utviklet i 2019.
Mennesket i fokus - Engasjerte og kompetente medarbeidere					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 52-53			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 52-53			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 52-53			
Moelven indikator					
Under utvikling		NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Arbeid med fastsettelse av indikator pågår.
Mennesket i fokus - Helsevennlig kjemikaliebruk					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 54-55			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 54-55			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 54-55			
Moelven indikator					
Forbruk av kjemikalier		s. 55			

GRI §	Beskrivelse	Kilde (sidetall i bærekraftsrapport)	Utelatelse	Grunn til utelatelse	Beskrivelse av utelatelse
Tar vare på lokale verdier - Økonomisk verdiskapning i lokalsamfunnet					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 62			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 62			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 62			
<i>Moelven indikator</i>					
	Skatte- og avgiftsbidrag	s. 62			
Tar vare på lokale verdier – Lokalmiljø					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 63			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 63			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 63			
<i>GRI 307 - Miljøavvik</i>					
307-1	Manglende overholdelse av miljølover og -forskrifter	s. 63			
<i>Moelven indikator</i>					
	Gjennomsnittlig konsentrasjon av vesentlige avgasser	s. 63			
Vi er en pålitelig partner - Antikorrupsjon og etikk					
<i>GRI 103 - Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 64-65			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 64-65			
103-3	Evaluerings av tilnærming og resultater	s. 64-65			
<i>GRI 205 – Antikorrupsjon</i>					
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon	s. 65			
<i>GRI 206 – Konkurranseskadelig atferd</i>					
206-1	Bekreftede tilfeller av prissamarbeid	s. 65			

Beløp i NOK mill	2018	2017	2016	2015	2014
KONSERNET					
Driftsinntekter	11 020,8	10 768,4	10 309,7	9 690,4	8 828,2
EBITDA	932,7	716,1	601,6	553,9	490,0
Avskrivninger	280,4	278,1	290,1	289,6	286,5
Nedskrivninger	66,1	17,6	16,5	49,5	0,0
Driftsresultat	586,2	420,4	295,0	214,8	203,6
Finansposter	-8,0	-46,8	-42,5	-56,3	-88,2
Resultat før skattekostnad	578,2	373,6	252,5	158,5	115,3
Totalkapital	5 302,3	5 044,6	4 766,8	4 778,1	4 653,2
Egenkapital i prosent	45,9	41,5	38,0	36,8	34,2
Driftsmargin i prosent	5,3	3,9	2,9	2,2	2,3
Investeringer	497,4	357,0	275,2	215,8	195,1
Antall ansatte	3 524	3 546	3 492	3 426	3 326
TIMBER					
Driftsinntekter	3 263,3	3 118,2	3 020,6	3 010,1	2 872,3
EBITDA	449,4	266,9	181,1	145,1	199,5
Avskrivninger	98,7	102,7	111,1	119,5	116,5
Nedskrivninger	7,4	17,6	16,5	49,5	0,0
Driftsresultat	343,3	146,7	53,5	-23,9	83,0
Finansposter	-4,1	-17,4	-13,1	-9,0	-26,3
Resultat før skattekostnad	339,2	129,3	40,4	-32,9	56,7
Totalkapital	1 663,4	1 545,5	1 567,1	1 664,5	1 754,5
Driftsmargin i prosent	10,5	4,7	1,8	-0,8	2,9
Investeringer	136,7	99,2	64,2	75,9	67,6
Antall ansatte	620	650	674	679	703
WOOD					
Driftsinntekter	3 977,3	3 805,6	3 529,9	3 275,7	3 066,2
EBITDA	318,5	265,7	274,5	237,4	225,3
Av- og nedskrivninger	166,6	110,9	113,8	113,7	114,4
Driftsresultat	151,9	154,8	160,6	123,7	110,9
Finansposter	-15,6	-24,8	-24,4	-27,1	-23,6
Resultat før skattekostnad	136,2	129,9	136,2	96,6	87,3
Totalkapital	2 466,9	2 413,9	2 151,6	2 146,7	2 044,8
Driftsmargin i prosent	3,8	4,1	4,5	3,8	3,6
Investeringer	198,1	119,9	114,7	96,8	82,1
Antall ansatte	1 108	1 079	1 039	1 009	993
BYGGSYSTEMER					
Driftsinntekter	3 743,0	3 856,4	3 616,8	3 375,2	2 836,7
EBITDA	189,0	206,7	166,3	185,2	98,8
Av- og nedskrivninger	60,6	52,8	51,2	44,4	41,6
Driftsresultat	128,3	153,9	115,1	140,8	57,2
Finansposter	-1,0	-1,6	-1,7	-0,1	6,4
Resultat før skattekostnad	127,4	152,3	113,4	140,7	63,5
Totalkapital	1 751,4	1 808,9	1 653,2	1 616,8	1 256,4
Driftsmargin i prosent	3,4	4,0	3,2	4,2	2,0
Investeringer	93,5	118,9	84,5	40,2	37,9
Antall ansatte	1 647	1 687	1 647	1 607	1 498
BYGGSYSTEMER					
Driftsinntekter	3 547,6	3 414,6	3 388,9	3 003,8	3 204,4
EBITDA	-24,1	-23,2	-20,3	-13,9	-33,6
Av- og nedskrivninger	13,1	11,7	13,9	12,0	13,9
Driftsresultat	-37,2	-34,9	-34,2	-25,9	-47,5
Finansposter	12,7	-2,9	-3,4	-20,1	-44,7
Resultat før skattekostnad	-24,5	-37,8	-37,6	-45,9	-92,2
Investeringer	69,2	19,1	11,8	3,0	7,5
Antall ansatte	149	130	132	131	132

Foto: Hans Haug

www.moelven.no